BOSTON PUBLIC LIBRARY
COPLEY SQUARE
BOSTON 17, MASS. 02116

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for 2 weeks in August)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 26 "Keleivio" telefonas AN 8-3071 SO. BOSTON, MASS., 1975 METŲ LIEPOS - JULY 1 Second-class postage paid at Boston, Massachusetts Atskiro numerio kaina 20 centų 71-MIEJI METAI

Lietuvos pogrindžio deklaracija

Ją paskelbė "Tėviškės Žiburiai". Tai esąs pogrindinio "Nacionalinio Lietuvos Liaudies Fronto" kreipimasis į laisvąjį pasaulį. Jame išdėstyti platūs laisvės reikalavimai, bet dar nežinia, kiek realus yra N. L. Frontas.

"Tėviškės Žiburiai" girželio 12 d. nr. 24 paskelbė ilgą ir plačius politinius klausimus liečiančią "Nacionalinio Lietuvos Liaudies Fronto" deklaraciją laisvajam pasauliui. Kaip minėtas laikraštis pažymi, tas atsišaukimas esąs gautas iš okupuotos Lietuvos. Jo autoriai sako, kad jis [illegible] dar ir lenk[illegible] ng- lų ir p[illegible]

Dek[illegible]ko paaiš[illegible] Nacionalis[illegible]s" okup. [illegible]g- tas 19[illegible]gi šiol. Jį [illegible] vos ne[illegible] kiant[illegible]

Deklaracijoje [illegible]ema Pabaltijo sovietinė okupacija, dabar vykdomi lietuvių persekiojimai, kritikuojamas Vakarų valstybių nuolaidumas sovietams ir iškeliamas toks pagrindinis siekimas:

"NLF, ideologinis kovos branduolys visoje pavergtoje Tėvynėje, naujai iškeldamas išsilaisvinimo problemas nusivylimo Vakarų pasaulio sąlygose, stato į pirmą vietą vidaus jėgas, kurios, solidarizuodamos su viso Pabaltijo, Ukrainos ir Kaukazo tautomis, su pažangiais rusų protais, ilgoje ir labai sunkioje kovoje gali pasiekti nacionalinio ir politinio išsilaisvinimo—atsiskirti nuo etnografinės Rusijos ir sukurti laisvas ir nepriklausomas valstybes. NLF tiki, kad naujame kovos etape pagrindinis uždavinys yra panaudoti iki maksimumo visas legalias ir nelegalias kovos priemones".

Atsišaukime yra išdėstyti minimaliniai ir maksimaliniai reikalavimai.

Minimalinėje programoje reikalaujama Lietuvoj Žmogaus Teisių deklaracijos vykdymo, Sovietų S-gos konstitucijos garantuotos teisės laisvai apsispręsti ir atsiskirti nuo Rusijos, demokratinių laisvių, laisvės emigruoti, politiniam kaliniam amnestijos, lietuvių kalbai pirmenybės visose įstaigose, įskiriant ir Saugumo komitetą, leisti Lietuvos užsienio reikalų ministerijai palaikyti kontaktus su užsienio valstybėmis.

Maksimalinėje programoje reikalaujama plebiscito dėl Lietuvos nepriklausomybės Jungtinių Tautų priežiūroje, etnografinių sienų pagal Sovietų S-gos ir Lietuvos 1920 metų sutartį, įsteigti Baltijos valstybių federaciją ir kt.

Toliau deklaracijos aštuoniolikoje punktų išdėstyti platūs tarptautinio masto reikalavimai, liečią Varšuvos Pakto ir Nato panaikinimą, Jungtines Europos valstybes, kitų Sovietų Sąjungos pavergtų tautų išlaisvinimą ir aplamai visos Sovietijos likvidavimą ir išskirstymą nepriklausomomis valstybėmis.

Nors ši pogrindinė deklaracija gerai išmąstyta ir suformuluota, bet tuo tarpu neįmanoma pasakyti, kiek tas "Nacionalinis Liaudies Frontas" yra platus, kiek jo ryšiai stiprūs su visos Sovietų S-gos disidentiniu sąjūdžiu ir aplamai net kiek jis realus, nes tokią deklaraciją gali sukurti ir vienas žmogus.

Todėl labai apgailėti, jei šis atsišaukimas būtų tik provokacija, sudaranti progą naujoms okupanto represijoms, ieškant nesamo "Nacionalinio Liaudies Fronto" narių.

Suėmė du sovietų šnipus

FBI suėmė du asmenis, kaltinamus šnipinėjimu Sovietų S-gos naudai. Tai Sarkis Paskalian, 36 m. amž., New Yorke turėjęs brangenybių krautuvę, ir jo giminaitis matematikas Sahac Dedeyan, 41 m., gyv. Washingtono priemiesty.

Jie prisipažino kalti ir išdavė savo viršininkų pavardes. Jų tarpe yra 3 diplomatai, kurie šiuo metu užsieny.

Pirmajam šnipui gresia mirties bausmė, o antrajam 10 metų kalėjimo.

Lėktuvo nelaimėje žuvo 110 žmonių

Birželio 24 d. į New Yorko Kennedžio aerodromą nusileidžiančiame lėktuve įvyko sprogimas. Iš 124 keleivių žuvo 110.

Sprogimo priežastis aiškinama. Spėjama, kad į lėktuvą galėjęs įtrenkti žaibas, nes tuo metu siautusi audra. Lėktuvas skrido iš New Orleano.

Juodasis ožys nebijo liūto

Jau rašėme, kad Ugandos diktatorius gen. Amin grasina sušaudyti anglą Hills už nepalankų apie jį atsiliepimą.

Gen. Amin paskelbė, kad jei iki liepos 4 d. neatvyks su juo tartis pats Britanijos užsienio reikalų ministras Callagham, tai Hills bus sušaudytas kaip šnipas ir išdavikas.

Reikia priminti, kad Ugandoje gyvena apie 700 Britanijos piliečių, kurie, konflikto atveju, galėtų būti paimti įkaitais. Gen. Amin jau dabar suėmė dar 3 anglus, kuriuos kaltina šnipinėjimu.

Kaip pasikeitė laikai! Seniau Britanijos liūtui sumaurojus, sudrebėdavo visas pasaulis, o dabar net ir juodas Afrikos čiukas ne tik nesukruta, bet dar aukščiau kelia savo ragus.

Karas Beiruto gatvėse

Lebanono valstybėj vyksta nepaprasti neramumai. Tai karas "visų su visais", nes [illegible] lebaniečiai šaudosi su Palestinos arabais, krikščionys su musulmonais, turtuoliai su vargšais, dešinieji su kairiaisiais.

Štai tik praeitą savaitę sostinėje Beirute tose vidaus kautynėse žuvo 90 asmenų ir 350 sužeista.

Dėl to iš krašto turistai išbėgiojo, krautuvės uždarytos, darbai sustojo.

Svarbus teismo sprendimas

Aukščiausias teismas išaiškino, kad pacientai negali būti laikomi bepročių ligoninėse prieš jų valią ir be gydymo, jeigu jie nėra niekam pavojingi ir sugeba išgyventi laisvėje.

Šis teismo nutarimas iš ligoninių paleis tūkstančius senelių, nes labai daug vaikų savo tėvus uždarydavo tose ligoninėse, kad galėtų patys valdyti jų turtą.

Marinai keliami į Europą

Iki šiol JAV marinų korpusas vis būdavo ieško sau "darbo" Pacifiko erdvėje. Bet dabar planuojama jį nukreipti į Vakarų Europą, kur ši elitinė kariuomenė gali būti naudingesnė

Naujų marinų korpo vadu dabar yra paskirtas gen. Louis H. Wilson, per II pasaulinį karą atėmęs iš japonų Guamo salą.

Vaizdai iš Keleivio 70 metų sukakties pokylio 1975 m. balandžio 27 d. Viršuje rengėjų komiteto pirm. rašytojas Stasys Santvaras kažką aiškina Kultūros klubo pirmininkui Ramūnui Kondratui (dešinėje) ir Jackui Sondai. Žemiau S. Santvaras kužda į ausį latvių žurnalistui Osvaldui Akmentiniui. Apačioje aktorė Aleksandra Gustaitienė ir rašytojas Antanas Gustaitis su Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmininku Monte Sodeika (vidury)

Nuotraukos Stasio Urbono

Mozambikas gavo nepriklausomybę

Birželio 25 d. Afrikoje atsirado dar viena nepriklausoma valstybė. Tai Mozambika, ilgiau kaip 400 metų buvusi Portugalijos kolonija.

Jos prezidentu išrinktas Samora Machei. Atrodo, kad naujosios valstybės vadai įkvėpimo ieškos raudonojoj Kinijoj.

Konferencija bus kiek vėliau

Prez. Fordas spaudos konferencijoje pareiškė, kad dar tikrai nežinia, kada bus sušaukta Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija, nes dar yra nemaža klausimų, dėl kurių nesusitarta.

Tuo tarpu sovietai labai spaudžia, kad toji konferencija įvyktų kuo greičiausiai ir kad jiems netektų daryti žymesnių nuolaidų.

JAV komunistai plečia veiklą

JAV-bių komunistų vadas Hall paskelbė, kad ateinančiuose rinkimuose komunistų partija savo kandidatus statys visose 50 valstijų.

Paskutiniuose rinkimuose komunistai savo kandidatus turėjo tik 15 valstijų.

Praeitos savaitės gale Chicagoje buvo komunistų partijos suvažiavimas, kuriame pasakytas kalbas kartojo Maskvos radijas.

Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos sekretorius Boerma sako, kad jo statistikos daviniais apie 500 milionų žmonių yra nuolat alkani.

• • •

Liepos 15 d. amerikiečių ir sovietų astronautai pradės bendrą erdvės kelionę.

Indijos demokratija garsiai braška

Ministerė pirmininkė Indira Gandhi, apkaltinta korupcija ir verčiama iš valdžios kėdės, kietai ginasi. Ji suspendavo daug demokratinių laisvių ir įsakė suimti tūkstančius savo priešininkų, net savos partijos narių.

Buvo nuteistas nekaltas žmogus

1941 m. liepos 4 d. Lvove naciai sušaudė 20 profesorių ir 18 jų giminaičių. Rytų Vokietija dėl to apkaltino ir už akių nuteisė Oberlanderį, Vakarų Vokietijos pabėgėlių reikalams ministerį.

Dabar žydų dokumentacijos centras, kuriam Vienoje vadovauja Wiesentahl, išaiškino ir paskelbė, kad Oberlanderis nėra kaltas, o tikrasis kaltininkas yra Kutschmann, kuris gyvena Argentinoje, pakeitęs savo pavardę į Peter Ricardo Olmo.

Atrodo, kad Rytų Vokietija nereikalaus Kutschmanno išdavimo, nes jos teismas už tą nusikaltimą jau yra nubaudęs Oberlanderį, kurį dabar patys žydai pripažino nekaltu.

Sunkios dienos Peronienei

Sunkios dienos atėjo buvusio Argentinos diktatoriaus žmonai Izabelei, perėmusiai savo vyro valdžią. Krašto ekonominė padėtis labai bloga, infliacija dešimt kartų didesnė negu JAV-se, darbininkai reikalauja padidinti atlyginimus net 130%. Valdžia atlyginimų kelti nenori, nes tai dar padidintų infliaciją.

Darbininkai paskelbė 7 valandų generalinį streiką, ir praeitą penktadienį prie prezidentienės rūmų susirinko šimtatūkstantinė minia ir karingai reiškė savo nepasitenkinimą.

Sakoma, kad Peronienė galinti pasitraukti iš prezidento pareigų.

Teroristai išspaudė $60 milionų

Aiškėja, kad Argentinoje dvi bendrovės už komunistų teroristų pagrobtųjų savo aukštus pareigūnus grobikam sumokėjo net 50 milionų dolerių.

Tokiais "išperkamaisiais mokesčiais" labai susirūpino Argentinos valdžia, nes tai didžiulė parama teroristams su kuriais kovojama.

Indijos demokratija šiomis dienomis išgyvena sunkią krizę. Kaip jau žinoma, jos ilgametė ministerė pirmininkė Indira Gandhi buvo teismo apkaltinta korupcija, — valdžios aparato pasinaudojimu 1971 m. rinkimuose. Jai buvo duotas terminas apeliacijai, ligi tol palikta premjerės pareigose, bet atimta parlamento nario teisė, kol byla bus galutinai išspręsta.

Demokratinėje santvarkoje net ir ministeris pirmininkas turi paklusti teismo sprendimui, bet Gandhi nepancro teismui nusilenkti ir griebėsi griežtų priemonių prieš opoziciją. Kilus proteste riaušėms, didesniuose miestuose paskelbtas karo stovis, krašte įvesta cenzūra, o policija krečia ir suimineja įtariamus jos priešininkus. Visame krašte suimtųjų jau yra tūkstančiai, ir ši policinė akcija tęsiama.

Nors demonstracijos uždraustos, bet New Delhi ir kitur jaunimas šūkauja: "Demokratijos marintoja Indira Gandhi!", "Mirtis policijai!" ir panašiai. Minia viešai garbina opozicijos vadą ir Gandhi kritiką Narayan, kuris dabar irgi suimtas. Yra nemaža suimtų ir Kongreso partijos, kuriai priklauso ir Indira, narių.

Įvedus griežtą spaudos cenzūrą ir suvaržius užsienio žurnalistų veiklą, tuo tarpu nedaug tikrų žinių apie padėtį prasmunka. Skelbiamos yra tiktai valdiškos informacijos, kurios nutyli visa tai, kas Indirai Gandhi gali būti kenksminga.

Paminėtina, kad praeitą šeštadienį kažkas uždegė ir valdišką radijo ir televizijos stotį Delhi mieste.

Aukščiausias teismas Indiros Gandhi apeliacijos bylą pradės nagrinėti liepos 14 d. Ligi to laiko dar gali būti daug naujų įvykių.

Šiuo metu, remdamasi ypatingo pavojaus įstatymu, "švelnioji Indira" įvedė Indijoje tikrą diktatūrinę tvarką, kuri dar nežinia kaip ir kada baigsis.

Iš užsienio valstybių dabartinį režimą ypač užgiria ir Gandhi pusę palaiko Sovietų Sąjunga.

„Kame išganymas?"

Nenuneigiama tiesa, kad išeivijos santykių su okup. Lietuva pirmykštis griežtasis "tvarkaraštis" gerokai pasikeitė. Kai kurios jo pastraipos per ilgesnį laiką atsiliko nuo kasdieninės tikrovės ir paseno ar buvo tyliai užmirštos, kitos net veiksnių oficialiai perredaguotos ir sušvelnintos ar paliktos interpretuoti kiekvieno kitokiai išminčiai ir sąžinei. Bet pati "bendravimo" problema vistiek yra gyva ir dažnai iškyla iš vadinamojo tremties vieškelio dulkių net su dideliu griaustmu.

Jokių rašytinių ir sakytinių nuostatų nesutramdomoje "bendravimo evoliucijos" pasėkoje tuo tarpu jau lyg ir nelaikoma laisvės kovos išdavimu, jeigu kas turi Lietuvoje išleistą knygą ar skaito tenykštį laikraštį, klausosi anųjų lietuvių muzikos, žiūri į okup. Lietuvos naujų pastatų ir kolchozų kiaulių kaimenės "abrozdėlius" ar susitinka su iš ten atvykusiu turistu paūturiuoti. Atrodo, kad jau nebėra mirtinas nusidėjimas, jeigu į Lietuvą nuvažiuoja net patsai bendravimo priešininkas ar jo šeimos narys ir tenai net ilgoką laiką su partiečiais geria "Malūnininko trauktinę"...

Bet štai išaugo nauja problema, kai į Lietuvą ėmė važiuoti ne tiktai "atsparūs" tėvai, bet ir vaikai bei akademinis jaunimas. O dar svarbiau, — kad šie jaunuoliai vyksta į Vilniaus universitete jiems specialiai rengiamus lietuvių kalbos kursus. Taigi, ką darysime dabar?

Tuo klausimu jau esame girdėję daug susirūpinimo, įspėjimų ir priekaištų tokiems piligrimams, bet K. Bartkus "Švietimo gairių" nr. 12 surašė kone viską, ką tik būtų galima pasakyti ar pagalvoti prieš tokias išvykas. O tų pavojų tuose lietuvių kalbos kursuose esą daug:

"...okupanto tikslas įsibrauti su savo įtaka į išeivijos jaunimą ir per jį veikti lietuviškąją išeiviją..."

""Jis siekia atskirti jaunimą nuo 'vaduotojų' įtakos, kaip jis pašaipiai bei piktai tituluoja mus, ir jaunime ieškoti ne tik sau šalininkų, bet eventualiai ir sau agentų užsienyje."

"Jaunimas ten įsigirsta daug suklastotų istorinių faktų ir apie tolimą Lietuvos praeitį, ir apie nepriklausomą Lietuvą, ir apie lietuvišką išeiviją."

"Jis pateks į labai gudriai ir rūpestingai paruoštą jam indoktrinuoti sistemą, bus per naivus ir neturės duomenų jam taikomam režimui kritiškai suprasti. Kad taip yra, rodo tas faktas, kad kai kurie jaunuoliai 1974 m. Vilniuje visiškai nejautė bolševikinės indoktrinacijos."

Straipsnio autoriaus nuomone, toks lietuvių kalbos kursus lankantis jaunuolis nesugebės pastebėti nei Lietuvos rusifikacijos, nei religinio persekiojimo, nei jokių buvusio ar esamo genocido ženklų, nes kursai organizuojami tik užnuodyti jaunų žmonių sąmonei.

Na, pripažinkime, kad visi šitie pavojai yra tikri ar galimi. Bet tada tenka atsigrįžti ir į tą patį jaunuolį bei jo tėvus, jaunimo organizacijas ir čionykščius lituanistinius švietėjus, kurie užaugino tokį K. Bartkaus mums vaizduojamą "tremties balvoną", — be jokio savo ideologinio turinio, be tikrų apie Lietuvą istorinių žinių, be politinių sistemų nuovokos, be sugebėjimo atskirti laisvę nuo vergijos, okupaciją nuo nepriklausomybės, tiesiai be jokių tautinių marškinių ir kepurės.

Jeigu jau tikrai yra tokie laisvėje išauginti mūsų "tremties sūmeliai", tai dabar belieka tik patiems pagraudentojams kumščiomis daužtis į savo krūtinę. Ir, jeigu dar galima, visai blaiviai apsidairyti:

Kur dingo mūsų senosios išeivijos kartos atžalynas, praradęs ryšį su savo lietuviais tėvais ir seneliais ir neturėjęs jokio kontakto su lietuvių tautos kamienu ir jos kultūrinėmis vertybėmis?

Ar natūraliai augantis atstumas nuo savo tėvų ir izoliacija nuo savo tautos branduolio po eilės metų nesutirpdys ir mūsų dabartinės jaunosios kartos cukrelio?

Ką reikia daryti, kad ir tuose ar kituose "kursuose" mūsų žmogus išliktų nesukvailintas, kaip iki šiol ten dar nesukvailėja Lietuvos jaunimas, jau ne kartą parodęs savo gyvą tautinę sąmonę ir laisvės ilgesį?

Ar neverta kiek ilgiau ir giliau pamąstyti tema "Kame išganymas?", o ne tiktai baimėje šauktį "Kame pražūtis"?

Žinoma, jeigu išeivijos jaunosios kartos ilgaamžis išganymas dar yra galimas.

BOKIME VISUOMET JAUNI, RYŽTINGI IR KIEKTAI TIKĮ, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.

STEPONAS KAIRYS

Kaip buvo paruoštas Lietuvos užgrobimas

Juozas Audėnas, vienas Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (Vliko) steigėjų, dabartinis jo vicepirmininkas, valstiečių liaudininkų sąjungos įžymus veikėjas.

Juozas Audėnas, Vliko vicepirmininkas, per Radio Liberty pasakė šią kalbą:

"Tarybų Sąjungos vyriausybė, susitarusi su nacių Vokietija, savo agresiją prieš Lietuvą pradėjo 1939 metų rugsėjo mėnesį, kai drauge su vokiečiais okupavo Lenkiją. Tarybinė vyriausybė iškvietė į Maskvą Lietuvos užsienio reikalų ministerio Juozo Urbšio vadovautą delegaciją ir grasinimais privertė ją priimti tarybų valdžios reikalavimą — penkiolikai metų įsileisti į Lietuvą Raudonosios Armijos įgulas.

Tai buvo pirmasis tarybinės agresijos aktas prieš Lietuvą. 1940 metų gegužės 25 dieną Lietuvos atstovui Maskvoje dr. Natkevičiui Molotovas įteikė raštą, kad Lietuvoje neva pradėję dingti tarybiniai įgulos kareiviai. Tai buvo gryna netiesa — piktos valios fabrikacija. Lietuvos vyriausybė sudarė komisiją tiems kaltinimams ištirti. Komisijai pirmininkavo teisingumo ministeris dr. Antanas Tamošaitis. Lietuvos vyriausybė pakvietė į komisiją ir Raudonosios Armijos atstovus, tačiau Tarybų Sąjungos vyriausybė savo atstovų nedavė ir iš viso atsisakė su komisija bendradarbiauti.

Šis Lietuvai mestas kaltinimas buvo antrasis tarybinės agresijos aktas.

Vokietijos kariuomenei baigiant užimti Prancūziją, Stalinas pasiuntė Hitleriui sveikinimo telegramą, ir pačiame karo eigos įtempime Vakaruose 1940 m. birželio 14 d. naktį tarybinė vyriausybė įteikė Lietuvai ultimatumą ir reikalavo į jį atsakyti per dešimt valandų.

Tai buvo trečiasis ir lemtingasis agresijos aktas. Ultimatume buvo išdėstyti trys labai griežti reikalavimai, būtent:

Pirma, kad tuojau būtų atiduoti teismui buvęs vidaus reikalų ministeris Skučas ir valstybės saugumo departamento direktorius Povilaitis, kaip provokacinių veiksmų prieš tarybinę įgylą Lietuvoje tiesioginiai kaltininkai.

Antra, kad tuojau būtų suformuota Lietuvoje tokia vyriausybė, kuri sugebėtų ir būtų pasiryžusi laiduoti garbingą Tarybų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties įgyvendinimą ir ryžtingai sutramdytų sutarties priešus.

Trečia, kad tuojau būtų laiduotas laisvas tarybinės kariuomenės, kiek jos bus reikalinga, įsileidimas į Lietuvą.

Į visus šiuos reikalavimus Lietuvos vyriausybė turėjo atsakyti iki birželio 15 dienos 10 val. ryto. Lietuvos vyriausybės atsakymo negavimas iki to termino būsiąs vertinamas kaip atsisakymas vykdyti aukščiau nurodytus Tarybų Sąjungos reikalavimus.

Gavusi šį ultimatumą, Lietuvos vyriausybė ir kariuomenės vadovybė skubiai, tai yra, 1940 m. birželio 15 dienos 1 val. ryto, susirinko prezidentūroje posėdžio, kuriam pirmininkavo pats Respublikos Prezidentas Antanas Smetona. Posėdžio pradžioje ministeris pirmininkas Antanas Merkys perskaitė visus ultimatume Lietuvai išdėstytus reikalavimus paeiliui. Jie visi rodė Tarybų Sąjungos pasikėsinimą prieš Lietuvos valstybinę nepriklausomybę, nes jau žymiai anksčiau buvo žinoma, kad Lietuvos pasienyje Tarybų Sąjunga turėjo sutraukusi didelius savo kariuomenės telkinius. Vėliau paaiškėjo, kad ten būta net trijų korpusų.

Maskvos reikalavimai buvo ilgai diskutuoti. Prezidentas ir kai kurie ministeriai siūlė ultimatumą atmesti, o jei bus jėga veržiamasi į Lietuvą, — pasipriešinti ginklu. Kiti posėdžio dalyviai priminė, kad pasienyje yra milžiniški Raudonosios Armijos telkiniai, o viduje įgulos, tad stoti į karą prieš Tarybų Sąjungą lietuvių tautai būtų pražūtinga. Po to visų buvo sutarta, kad dėl sutarčių laužymo tarybinei valdžiai reikia pasiųsti protestą. Pagaliau, vyriausybei pritariant, prezidentas pavedė generolui Stasiui Raštikiui sudaryti naują vyriausybę ir tuojau vykti į Maskvą išsiaiškinti susidariusios padėties. Maskva Raštikio kandidatūrą atmetė ir pranešė, kad naujai vyriausybei padėti sudaryti atvyks komisarų tarybos pirmininko pavaduotojas Dekanozovas.

Neilgai trukus, t. y., birželio 15-sios vidudienį, tarybiniai tankai pradėjo slinkti per sieną, jų lėktuvai nusileisti mūsų aerodromuose ir visur statyti savo sargybas.

Šiuo ketvirtuoju savo brutalios agresijos aktu Tarybų Sąjunga įvykdė seniai suplanuotą Lietuvos okupaciją, kuri tebesitęsia ir dabar. Prezidentas Smetona, palikęs ministeriui pirmininkui Merkiui eiti prezidento pareigas, su prezidentūros štabu ir savo šeima protesto ženklan pasitraukė į Vokietiją. Krašto apsaugos ministeris generolas Kazys Musteikis taip pat išvyko. Komisaras Dekanozovas savo grasinimais sudarė marionetinę Justo Paleckio vyriausybę. Per šią vyriausybę Kremlius į savo rankas paėmė visą Lietuvos gyvenimą.

Tai buvo tarybinės valdžios nuo seniai suplanuota agresija. Tai Maskvoje liepos 1 d. pats komisarų tarybos pirmininkas Molotovas patvirtino marionetinės Paleckio vyriausybės užsienio reikalų ministeriui Krėvei - Mickevičiui. Cituoju Molotovo žodžius:

"Jeigu dar rusų carai, pradedant Jonu Baisiuoju, siekė prasiveržti į Baltijos jūras, tai ne dėl asmeniškų užgaidų, bet todėl, kad to reikalavo rusų valstybės ir tautos išsivystymo eiga. Būtų nedovanotina, kad Tarybų Sąjungos vyriausybė dabar nepasinaudotų proga, kuri gali kitą kartą nepasikartoti."

(ELTA)

Ką kiti rašo?

NAUJAS BOTAGAS

Europos Lietuvis gegužės 6 d. rašo:

"Kai pavartome lietuvišką spaudą, net tokią, kuri su žemės ūkiu nieko bendra neturi, visur randamas karštligiškas raginimas pasiruošti, neatsilikti, nepavėluoti, laiku suarti laukus, apdirbti žemę, patręšti. Visur tik skamba kaip toje lakštutės giesmėje: Jurgut, Jurgut, kinkyk, kinkyk, paplak, paplak, važiuok, važiuok... O rudeniop prasideda nesibaigianti propaganda už javų suvalymą, bulvių nukasimą, cukrinių runkelių pristatymą.

Ir taip metai iš metų tas Lietuvos kolchozininkas vis turi būti viešai raginamas, stumte stumiamas į lauką, į gyvulių tvartus, į padargų pastoges. Turint galvoj, kad ten pat vietoje yra kolchozų pirmininkai, agronomai, fermų vedėjai, brigadininkai, veterinoriai, kurių uždavinys yra darbus tvarkyti ir prižiūrėti, darosi tikrai nejauku, skaitant tą nuolatinį raginimą ir ujimą spaudoje. Ar visa tai nerodo, kad Lietuvos ūkininkas naujojo ūkio — kolchozo nepamėgo, nors už kiekvieną didesnę pastangą garbės raštais ir medaliais apdovanojama, nors marios rašalo išliejama tai sistemai įpiršti?

Atrodo, kad ūkininkas apsiprato ujamas ir daugiau nebereaguoja. Jam išjudinti sugalvotas naujas dalykas. Vasario 14 d. buvo pasirašyta Lietuvos - Baltarusijos lenktyniavimo sutartis, kurios tikslas — "pasiekti didelių laimėjimų visuose baruose ir įvykdyti pirm laiko 1975 metų užduotis ir viso devintojo penkmečio planą"

Tai tau, boba, ir devintinės! Subėk, lietuvi, sušilęs ir žvelk per petį, ar baltarusis neatsiveja".

RIMTOS STUDENTĖS APMĄSTYMAI

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos išleistame informaciniame leidinyje, pavadintame Ašis, yra ir Giedrės straipsnelis "Apmąstymai":

"Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas, 1974 m. lapkričio mėn. įvykęs Toronte, bus ilgai atsimintas, kaip vienas iš didžiausių ŠALSS suvažiavimų. Jame dalyvavo per 600 asmenų — studentų, gimnazistų ir kitų. Kai kurie prisimins šį suvažiavimą kaip pasisekusį, o kiti—kaip gerą progą papuotauti keturias dienas su seniai nematytais draugais.

Mes, kurie ruošėme šį suvažiavimą, prisimenam problemas, skausmus ir neramumus, kuriuos išgyvenom suvažiavimo metu. Didžiausias nusivylimas buvo nedalyvavimas paskaitose. Mažiau kaip ketvirtis dalyvių lankė paskaitas, o darbo posėdi šeštadienį reikėjo atidėti vienai valandai ir bandyti ištraukti ŠALSS narius iš jų kambarių, kad galėtume priimti rezoliucijas ir įvykdyti valdybų rinkimus.

Žinoma, visi susirenka pabendrauti su draugais, susipažinti ir pailsėti nuo mokslų, ir dėl to esame labai patenkinti dalyvių skaičiumi. Niekad netikėjome tiek daug narių įrašyti! Bet reikia pastatyti viena klausima: Ar verta ruošti tokius suvažiavimus, kai jie nieko rimto neatsiekia?

Naujoji Centro valdyba tą problemą šitaip išsprendė. Nutarta ateity ruošti du suvažiavimus. Vienas, studijų dienos, įvyks liepos mėnesį Kent State Universitete. Šiose studijų dienose bus atlikti visi rimti reikalai — konstitucijos pakeitimai, rezoliucijos, paskaitos, simpoziumai ir diskusijos apie ŠALSS ateitį. Lapkričio mėnesį Montrealy įvyks linksmas suvažiavimas. Šiame suvažiavime studentai galės pasilinksminti, susipažinti su Montrealiu ir su kitais dalyviais ir turės išrinkti sekančių metų Centro valdybą.

Šis nutarimas iškilo po ilgų diskusijų apie praeitą suvažiavimą. Nutarėm, kad nėra nieko blogo, kai studentai suvažiuoja pasilinksminti. Džiugu, kad lietuviai studentai dar vis pasirenka kitus lietuvius studentus, su kuriais nori pasilinksminti.

Bet negalima paminėti rimtos ŠALSS dalies. Gi kokia būtų ši organizacija, jeigu mūsų veikla būtų vien tik didelis balius? Mūsų norai, reikalavimai ir idėjos yra siekti ko nors aukštesnio, pakilesnio.

Tikimės, kad jūs, kurie rūpinatės ŠALSS ateities veikla, atvyksite į Kent State studijų dienas, padėsite mums išspręsti dabartinius klausimus ir įsijungsite į rimtą ŠALSS veiklą. Tada po vasaros ir po keleto mėnesių sunkaus darbo mokyklose, galėsim vėl nuvykti į Montreali, pasilinksminti ir praleisti keleta džiaugsmingų dienų su draugais.

Iki pasimatymo!"

Malonu būtų, jei kuo daugiau besimokančio jaunimo paklausytų Giedrės raginimo.

PRIMINĖ ST. KAIRĮ

Poeto Kazio Bradūno redaguojamo "Draugo" priedo "Mokslas, menas ir literatūra" birželio 21 d. nr. išspausdintas dviejų puslapių apimties Jurgio Valaičio straipsnis "Steponas Kairys — taurus, kovingas skolininkas". Straipsnis papildytas V. Maželio daryta St. Kairio nuotrauka ir M. Dobužinskio piešta Šiaulių bažnyčia. (Steponas Kairys gimnaziją baigė Šiauliuose).

Steponas Kairys, Lietuvos socialdemokratų partijos vadas, Lietuvos nepriklausomybės akto signataras, Vliko pirmasis pirmininkas, dviejų labai turiningų atsiminimų knygų — Lietuva budo ir Tau, Lietuva — autorius (pirmoji išparduota, antroji dar gaunama Keleivy už $2.00). Autorius mirė 1964 m. gruodžio 16 d. New Yorke.

MASKVOS ŠYPSENA TEMSTA

Maskvos šypsena, gundanti JAV-bes į politinį "atlydį" ir "tarptautinę brolybę", palengva temsta, nes vakariečius nepavyksta apgauti taip greitai, kaip tikėtasi. Sov. Sąjungos prezidentas Kosyginas savo kalboje viešai apkaltino JAV, kad jos sovietų atžvilgiu laikosi diskriminacinės prekybos politikos. Jis ypač puolė Amerikos krašto apsaugos sekretorių Schlessingerį, esą, tas griaunąs visą "detente", skelbdamas žinias apie sovietų didinamą ginklavimąsi ir sutarčių nesilaikymą. Vokietijoje nukritęs JAV žvalgybos lėktuvas U-2 sovietams davė progą vėl pragysti apie Amerikos "imperializmą", nukreiptą prieš "demokratinę ir taiką mylinčią liaudį".

Okupuotoje Lietuvoje

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

PALANGOS HIPIAI

(Tęsinys)

Poilsiautojai ramiai vaikšto Palangos gatvėmis, stengdamiesi nepastebėti tų apžėlusių vaikinų ir merginų ilgais sulopytais sijonais. Atseit, tegul milicija rūpinasi nepilnamečiais veltėdžiais, nors tame margame vaikinų ir merginų būryje dažnas pastebi ir pažįstamą veidą: bendradarbio ar kaimyno sūnų, dukrą, o mokytojas net savo klasės auklėtinį. Kągi, milicija išties rūpinasi, bet ar vien to pakanka! Labiausiai stebina visiškas tėvų nežinojimas, kaip "poilsiauja" nuo sunkių mokslų ir kelių mėnesių darbo pavargę "vaikai". Girdėti pasiteisinimai: "Pabuvome kartu porą savaičių, išvažiavome dirbti, o sūnui (dukrai) daviau pinigų, prisakiau gerai elgtis ir tuoj pat grįžti..." O tas beveik "vaikas" ilsisi naktiniame bare ar palapinėje prie Palangos.

Pažvelgiau į skyriaus budėjimo dienoraštį ir nustebau, beveik vien septyniolikamečiai. Dar ne vyrai, bet ir ne paaugliai. Šiais metais pagarsėjo panevėžiečiai Česlovas Rudžiūnas ir Eugenijus Vilimas. Sako, mes — defitinė lytis, mus reikia globoti, saugoti ir puoselėti. Bematant ir globėjų atsirado — klaipėdietės Zita ir Valerija, dirbusios "Žuvėdroje". Net aiktelėjo, išvydusios tuos "deficitus" — įdegę, madingai apsirengę, tik barškina mediniais karoliais. Naktimis nešdavo šiltesnes antklodes, mėsos kukulius, kad šie, ko gero, nepaspruktų... O tiems taip patiko gyvenimas Palangoje, kad, trumpam grįžę Panevėžin, apiplėšė sporto prekių parduotuvę, pavogė palapines ir atgal! O tėvai! Vienu balsu išrėžė: "Netikim, kad jie galėjo tai padaryti... Maži... Dar vienuolikos klasių nebaigę..." O jie, pasirodo, ir negalvoję baigti. Darant kratą, Česlovas bandė iššokti pro langą. Sako, man laisvė brangesnė už viską.

Neretai tas dykinėjimas, tuščios kišenės pakursto rimtiems kriminaliniams nusikaltimams. Šiaulių "Elnio" kombinato darbininkas septyniolikmetis Osvaldas Javtokas peiliu grasino jį pavežejusiam taksistui, reikalaudamas atiduoti pinigus Taksistas iššoko iš mašinos. Atsitokėjęs sustabdė sunkvežimį. Palangos - Šventosios plente prasidėjo gaudynės. Nežinia, kiek laiko Javtokas būtų skraidinęs taksį, bet atsitrenkė į sunkvežimį. Išlipęs pareiškė: "Mėgstu automobilius... Norėjau pats įsitikinti, ką jaučia žmogus, vairuodamas automobilį. Galiu dabar pasakyti — nieko ypatingo..." O vėliau prisipažino: pasiilgęs nuotykių, nes... įgriso poilsiauti. Atseit, ne pensininkas, kad drybsotų saulėje.

Prieš porą metų netoli Šventosios apleistoje daržinėje apsigyveno du vaikinai iš Panevėžio — Gediminas Vilimas ir Almontas Lisas. Pastarasis, nors ir žymiai augesnis už savo draugužį, — dvidešimt šešerių metų, — bet dirbti net nesvajojo. Sakė: kol visų meilės vaisių nuo medžių nenuskinsiu, nėra ko pradėti. Darbas — ne vilkas, į mišką nepabėgs. Septyniolikametė Violeta Kukauskaitė per tą karštą Palangos saulę ir antramečiauti pradėjusi, iš tėvų pinigų išmaldaudavo. Ilgai šnekėjomės. Knygos nėra perskaitę. Pati geriausia muzika — tai ta, kurią šokių vakaruose groja pažįstamų ansamblis. Net nežino, kad dailės parodos rengiamos. Klausėme: ką veikiate, kai grįžtate iš Palangos! Atsakė: "O mes kitos vasaros laukiame."

Palangos nepilnamečių nusikaltėlių "šefas" Kazimieras Kučinskas pasakojo:

— Aš iš toliau pradėsiu šneką apie tuos "saulės vaikus", nes kai kalbu su jais šiame kabinete, tai vis savo jaunystę prisimenu. Pokario metais, būdamas devyniolikos, dirbau draudimo agentu. Kartą iškvietė į komjaunimo komitetą. "Nesvarbu, kad baigei tik šešias klases, karas mums visiems jaunystę sumaišė, bet siūlom milicijoje dirbti." Ilgai negalvojau: tais pokario metais komjaunuoliams pasiūlymai buvo kaip įsakymas fronte. Tapau milicininku. Šaudė. Žūdavo geri draugai. O vakarais mokausi... ir darbas Palangoje, kur atvykau iš Klaipėdos, atrodė tarsi tikras kurortas. O dabar, kartais jaunuolis kupinas keisčiausių minčių. Turiu tokį auklėtinį palangiškį Viktorą — vyrukas dar nė šešiolikos neturi, bet įsiveržia į "Žuvėdrą" ar "Neptūną" ir daužo stiklus, laužo stalus, kėdes. Paskui aiškina: "Jaučiu ryškų energijos perteklių, įgriso slampinėti, norisi ir savo jėgą parodyti." Kam, klausiu. Kėdėms! Stalui!

Aišku, nedaug tų dykaduonių, tėvų lepūnėlių. Jie ir patys savo artimuosius kaltina: atseit, taip išauklėjot. Rodos, sėsk ir rašyk tokiam specialų vadovėlį "Kas gerai ir kas blogai." Santykiuose su tokiais "sunkiais" jaunuoliais reikalingas taktas, didelė kantrybė, nuoširdumas. Žodžiu, tai, ko jiems trūksta šeimoje, mokykloje, gatvėje. Aš kartą paklausiau savo sūnų — jam irgi devyniolika, neseniai vedė: ar galėtum taip gyventi metus, kitus? Ne, sako, negalėčiau, nes labai nuobodu. Ir man atrodo, kad jie smerks save už tuščias, kad ir saulėtas vasaras.

Jų nedaug. Septyniolika, dvidešimt, abejingai atsirėmusių į Rąžės pakrantės akmenis arba senas valtis jūros pakrantėje. Metų jiems irgi nedaug — septyniolika, dvidesimt. Bet jaunose akyse spindi abejingumas, irzlumas ir net kažkoks neįprastas šaltis. Juk tai MADA. Ten po karšta Palangos saulė prasideda kelias į NUSIKALTIMĄ.

Kaip seniau, taip ir dabar

Birželio 15 d. Maskvos įsakymu ir Lietuvoje buvo vykdomi rinkimai.

Kaip Tiesa birželio 20 d. rašo, buvo suorganizuota 30,750 rinkiminių komisijų, kuriose dirbo 133,083 žmonės. "Buvo renkami deputatai į Lietuvos TSR 44 rajonų, 92 miestų, 7 miestų rajonų, 600 apylinkių ir 21 gyvenvietės Darbo žmonių deputatų tarybas".

Esą, balsavę 99.97% rinkėjų, tai yra tiek, kiek pagal planą buvo numatyta, o kiek iš tikrųjų balsavo, tai težino tik tie, kuriems ta paslaptis patikėta. Išrinkti 2.277 deputatai.

Čia vėl turime priminti, kad Maskvos valdovų užkartoje santvarkoje atstovus iš anksto parenka partijos viršūnė ir kandidatų tėra tiek, kiek jų reikia išrinkti, todėl jie visi ir išrenkami.. Tokioje santvarkoje rinkimai tėra tik kvaila komedija kvailių akims apdumti.

Ir tokių esama

Tiesa birželio 18 d. rašo, kad Vilniaus politechnikumo 16 m. amžiaus pirmakursis Vytautas Juška nubaustas 3 metams laisvės atėmimu už tai, kad girtas gatvėje norėjo peiliu nudurti mokytoją G. Kolandą.

Tiek pat nubaustas ir Vilniaus geležinkelių transporto technikumo antrakursis septyniolikametis Algis Šmigelskis, kuris, būdamas neblaivus, prikibo prie Vilniaus statybos technikumo moksleivių J. Eidukevičiaus ir V. Pilkausko, pareikalavo iš jų 3 rublių ir, negavęs pinigų, vienam iš jų smogė.

Ukmergei 750 metų

Ukmergės miestas šiemet iškilmingai mini savo 750 metų sukaktį. Dabar joje gyvena 25,000 žmonių.

Apie to miesto įsteigimą yra visokių legendų.

Viena jų byloja, kad kartą, medžiojant Tautvilui, Mindaugo brolio Dausprungio sūnui, pasibaigusios vilyčios. Medžiotojus užpuolę vilkai. Kai atrodę, kad jau nebėra vilties išsigelbėti, iš girios iššokus daili mergina. Ji susišaukusi vilkus ir vėl greitai dingusi. Medžiokliai nespėję nei jos vardo paklausti, nei atsidėkoti. Kai Tautvilas šį atsitikimą papasakojęs savo tėvui Dausprungiui, tasai taręs:

— Tai buvo Vilkmergė. Toj vietoj tebūnie pastatyta pilis.

Kai kurie istorikai iš tiesų teigia, kad kunigaikštis Dausprungis 1225 metais pastatęs ant Šventosios kranto pilį. Nuo jos pradėjęs augti Vilmergės miestas, kuris po pirmojo pasaulinio karo buvo pavadintas Ukmerge.

Mirė du profesoriai

Kaune mirė prof. Blažiejus Abraitis, gydytojas, histologijos ir embriologojos katedros vedėjas, gimęs 1899 metais.

Vilniuje mirė Stanislovas Tarvydas, geografas, kraštotyrininkas, gimęs 1903 m. Jis yra išleidęs keliolika veikalų.

Katynas ir dar 10,217 aukų

Ligi šiol buvo žinoma, kad Katyne rusai sušaudė 4,254 lenkų karius — tiek tuose masiniuose kapuose rasta lavonų. Bet užsieniuose gyvenantieji lenkai ir bolševikinėmis baisybėmis besidomintieji kitataučiai žino, kad anuomet dingo apie 15,000 karių. Spėlota, kad ir tie kiti buvo išžudyti, tik niekas neturėjo jokių duomenų, kur tai padaryta.

Dabar britų (o, tur but, ir kitų kraštų) spauda paskelbė, kad tą ligi šiol neaiškų reikalą pasisekė išsiaiškinti anglų-lenkų draugijos sekretoriui Louis Fitzgibbon.

Pasirodo, 1957 m. liepos 20 d. vokiečių savaitraštis "7 Tage" savo skiltyse išspausdino slaptą pranešimą apie likvidavimą trijų stovyklų, kuriose buvo laikomi lenkų kariai. Laikraščiui tą dokumentą pateikė lenkas, kuris ėjo kažkokias pareigas vokiečių kariuomenėje, kai ji 1941 m. pradėjo veržtis į Rusiją. Tą dokumentą jis radęs Minske NKVD rūsyje, po karo norėjęs juo sudominti gomulkinės Lenkijos vyriausybę, bet tos jo pastangos buvo nesėkmingos. Tai jis įpiršo dokumentą vokiškam laikraščiui, kuris išsispausdino jo fotografiją. Du tame laikraštyje dirbantieji žurnalistai tvirtina, kad anuomet buvo prieita išvada, jog dokumentas yra tikras, ne koks nors padirbinys. Dabar stebimasi, kad lenkai nesusidomėjo tuo dokumentu, bet, matyt, laikraštis, kaip ne pagrindinis, nebuvo patekęs jiems į rankas.

Tasai dokumentas yra 1940 m. liepos 10 d. laiškas, pasirašytas NKVD ministerijos organizacinio skyriaus viršininko Tartakovo, ir jame kalbama apie likvidavimą trijų lenkų karių stovyklų — Kozielsko, Ostachkovo ir Starobielsko. Kozielsko stovykloje imtiniai buvę likviduoti tarp kovo 1 d. ir gegužės 3 d. Tą darbą atliko NKVD saugumo daliniai ir kariuomenė. Kozielskas yra Smolensko srityje, kaip ir Katynas.

Ostachkovo stovykla, bubusi Bologoje miesto srityje, likviduota saugumo dalinių ir 129 šaulių pulko dalinių.

Starobielsko stovyklą likvidavo NKVD Charkovo centrinės daliniai ir pulkininko Kučkovo vadovaujamo 68 ukrainiečių šaulių pulko kariai birželio 2 d. "Dergačio srities" vietovėje.

Laiškas baigiamas nurodymu, kad to pranešimo nuorašai siunčiami generolams Raichmanui ir Saburinui.

O Bologoje stovykloje tuomet buvo 6,376 lenkų kariai. Dergačyje — 3,841. Kai pridedame 4,254, kurie buvo sušaudyti Katyne, tai iš viso jau ir susidaro 14,471.

Tasai laiškas nurodo ne tik į tai, kur ir kokia žiaurybė buvo padaryta, bet ir kas už tai atsakingas. Pirmiausia — tai tie du generolai, NKVD komisaro pavaduotojas Raichmanas ir NKVD kažkurias pareigas ėjęs Saburinas, kurių įsakymu buvo vykdomas tas lenkų likvidavimas. Dergačio žudynėms vadovavo ir už jas buvo atsakingas plk. B. Kučkovas. Visos operacijos viršininkas, įskaitant ir Katyną, buvo NKVD pareigūnas "draugas Burianovas".

Iš naujo patikrinti "7 Tage" išspausdintąjį laišką neįmanoma, nes laikraštis jį nufotografavo ir originalą grąžino lenkui. Kur tas lenkas dingo, niekas kol kas nežino.

Kad laiškas yra tikras, tuo tiki britų lordas Monckton, kuris stengiasi, kad atsakomybės už Katyno žudynes klausimas būtų iš naujo iškeltas Britanijos parlamente. Louis Fitzgibonui tai tikras radinys, nes jis apie Katyną jau net dvi knygas yra parašęs. Be to, jis pasiryžęs kreiptis į tarptautinį Hagos teismą, kuris už tas žudynes galėtų pasmerkti Sovietų Sąjungą.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Lietuvos laisvinimo reikalam per Tautos Fondą gegužės mėnesį aukojo šie asmenys ir organizacijos:

200 dol. — A. Adomėnas (Santa Monica, Cal.).

125 dol. — P. Spetyla (Chicago, Ill.).

Po 100 dol. — Amerikos Liet. Pilietių klubas (Santa Minica, Cal.), Charles Cheleden (Phila., Pa.), A. F. Galdikas (Los Angeles, Cal.), K. Karuža (Los Angeles, Cal.), prof. Br. Kaslas (Wyoming, Pa.), dr. R. Kontrimas (Mission Viejo, Cal.), dr. Z. Kungys (Cherry Valley, Ca.), S. J. Kvečas (Santa Monica, Cal.), M. Lembertienė (Santa Monica, Cal.), A. V. Markevičius (Santa Monica, Cal.), S. F. Palubinskas (Huntington Beach, Cal.), M. Pasker (Santa Monica, Cal), J. O Pautenis (S. Diego, Cal.), J. Petrulis ir dr. B. Preikštienė (Oakhurst, N. J.), T. Sereika (Los Angeles, Cal.), Em. Sinkys (Santa Monica, Cal.), V. S. Tuskeniai (Santa Monica, Cal.), M. Vaičienė (Santa Monica, Cal.).

Po 50 dol. — Aldona Andriušienė (Dorchester, Ma.), P. R. Aras (Santa Monica, Cal.), L. Babrickas (Monterey Park, Calif.), Alf. Burneika (New Britain, Conn.), Lietuvos Dukterų d-ja (La Canada, Cal.), J. Genis (Santa Monica, Cal.), O. Gustienė (Los Angeles, Cal.), Anna Kowachevsky, (Bronx, N. Y.), J. Liorentas (Hollywood, Fl.), kun. J. Marčiulionis (Chicago, Ill.), K. N. Mattis (Los Angeles, Cal.), J. Navickas (Los Angeles, Cal.), R. A. Nelsai (Fullerton, Cal.), K. Pabedinskas (Oak Park, Ill.), D. A. Polikaitis (Los Angeles, Cal.), A. Sabaliauskas (Los Angeles, Calif.), J. Sonda (So. Boston, Ma.), Em. Stirbienė (Santa Monica, Cal.), K. Šimėnas (Boston, Mass.), A. Br. Šimgus (Los Angeles, Cal., J. Tamas (Gardena, Cal.), J. V. Venckus (Los Angeles, Cal.), A. Viliušis (Chicago, Ill.), L. Zaikienė (Los Angeles, Cal.).

Po 40 dol. — A. Dicius (Santa Monica, Cal.) J. Racius (Los Angeles, Cal.), J. M. Uksai (Pasadena, Cal).

35 dol. — J. Puikūnas (Los Angeles Cal.).

Po 30 dol. — J. Černius (Claremont, Cal), A. Leonas (Ellicot City ,Md.), E. Sabalienė (Los Angeles, Cal.), D. J. Vailokaitis (Los Angeles, Cal.).

Po 25 dol. — Kaz. Bandzevičius (Los Angeles, Cal.), kun. Alg. Bartkus (St. Clair, Pa.), J. E. Bukus (Los Angeles, Cal.), A. Bulota (Los Angeles, Cal), S. S. Damuliai (Indio, Cal.), kun. A. Dapkus (Manistee, Michigan), Pr. Grušas (Agoura Cal.), p. Jagučianskienė (Los Angeles, Cal.), J. Jankauskas (St. Petersburg, Fla.), J. Jodelė (Los Angeles, Cal.), Vl. Juodeika (Los Angeles, Cal.), dr. J. Jurgilas (Granada Hills, Cal.), F. Kuralius (Glendale, Cal.), J. Katilius (Los Angeles, Cal.), V. Klova (Bell Gardens, Cal.), J. Kojelis (Santa Monica, Cal.), A. Kontvis (Westminister, Cal.), J. E. Matulaitis (Los Angeles, Cal.), A. M. Makoliūnas (Santa Monica, Cal.), A. Mažeika, (Los Angeles, Cal.), O. J. Motiejūnas (Los Angeles, Cal.), Ant. Nasvytis (Cleveland, Ohio), H. D. Pascoe (Santa Monica, Cal.), J. Petronis (Los Angeles, Cal.), J. Prusinskas (Los Angeles, Calif.), St. E. Raštikis (Los Angeles, Cal.), P. Sakas (Sierra Madre, Cal.), R. Shatas (Huntsville, Al.), B. Skirienė (Burbank, Cal.), A. Škudzinskas (Dorchester, Mass.), K. E. Statkus (Santa Monica, Cal.), kun. J. Steponaitis (Athol, Mass.), G. Vitkus (Los Angeles, Cal.), Br. Žemaitaitis ((Los Angeles, Cal.), J. Žemaitaitis (Los Angeles, Cal.).

Tautos Fondas visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Aukos Tautos Fondui yra atleidžiamos nuo mokesčių.

Tautos Fondo atresas: 64-14 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378.

Paaukojęs ne mažiau kaip 25 dolerius, jeigu aukotojas pageidauja, gauna lietuvių arba anglų kalba Vliko leidžiamus Eltos biuletenius per ištisus metus.

Tautos Fondas, Inc.

MASKVOS NURODYMAI VALDŽIAI PAGROBTI

Ispanijos socialistai, jų laikraštį Republica pagrobus komunistams, specialų to pat vardo laikraščio numerį išleido Paryžiuje. Jame išspausdinta ir slapta instrukcija, kaip reikia pagrobti valdžią. Ši instrukcija yra pasirašyta Sovietijos komunistų partijos Centro komiteto nario Boriso Ponomarevio 1974 m. spalio mėnesį. Ten surašyta visa eilė tokių nurodymų:

Visų pirma reikia kurti greta valdiškų paralelinius savo partijos centrus.

Į savo rankas paimti darbininkų sąjūdį, sudarant vieną centrą, "vedantį aktyvią kovą prieš atskalūnus".

Atimti iš liaudies priešų visas masinės informacijos ir galimos propagandos priemones.

"Taktiška sąjunga" su kariais. Reikia išvengti Čilės pavyzdžio. Komunistai turi žinoti, kad tokia sąjunga su kariais neišvengia karių pasukimo į dešinę. Todėl būtina pašalinti visus apsaugos viršininkus ir juos pakeisti politiškai tvirtų ir teisingų įsitikinimų asmenimis.

Greitai veikti, kad sustipretų kariuoji vyriausybė.

Privataus ūkio srities panaikinimas yra pirmasis žingsnis panaikinti nepriklausomai spaudai.

Portugalijos įvykiai rodo, kad ten komunistai ištikimai vykdo Maskvos instrukcijas ir tuo keliu veržiasi į visišką šalies užvaldymą.

GERA NAUJIENA

ŽEMIAUSIOS KAINOS JOKIA KITA BENDROVĖ NEPATARNAUJA PIGIAU KAIP

INTERTRADE EXPRESS CORP.

TAI REIŠKIA, KAD JŪSŲ GIMINĖS GAUS DAUGIAU NEGU IKI ŠIOL.

UŽSAKYKITE TUOJ!

TIKTAI PER INTERTRADE EXPRESS CORP. GERIAUSIA DOVANA Į LIETUVĄ!

SPECIALŪS RUBLIŲ CERTIFIKATAI

INTERTRADE EXPRESS CORP. PIRMOJI JUMS TAI PASAKĖ, IR JŪSŲ GIMINĖS TAI PATVIRTINO!

Už juos jūsų giminės gali pirkti, ką tik nori, mokėdami tik mažą dalį tikrosios kainos. Tai yra tas pat, kaip turint 100 dol. krautuvėje už tą sumą galima pirkti prekių $ 200, $300 ar net daugiau vertės.

Rublių certifikatai gali būti iškeisti paprastais rubliais aukščiausiu kursu.

PILNA GARANTIJA

LABAI GREITAS PRISTATYMAS

Certifikatai pristatomi jūsų giminių namus maždaug per 3 savaites. Už specialųjį rublį yra imama $2.70

Jokių primokėjimų!

Prašykite mūsų naujo iliustruoto katalogo

UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKIT TIK PER

INTERTRADE EXPRESSS CORP.
125 East 23rd Street
Fifth Floor
New York, N.Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBU!

AUTOMOBILIAI

Žemiausios kainos
Pilna garantija
Greičiausiai pristato

IŠSIRINKITE IŠ ŠIŲ NAUJŲ MODELLIŲ

ZHIGULI VAZ 2101
Kaina $3,785.00

NAUJAUSIAS PAGERINTAS EKSPORTO MODELIS ZHIGULI VAZ 2103
Kaina $4,335.50

ZHIGULI VAZ 2102 STATION WAGON
Kaina $4,168.75

Export model MOSKVITCH 412 IE
Kaina $3,835.00

MOSKVITCH 408 IE
Kaina $3,526.75

MOSKVITCH 426 IE STATION WAGON
Kaina $4,002.00

MOSKVITCH 427 IE STATION WAGON
Kaina $4,293.75

Naujai pagerintas ZAPOROŽETS ZAZ 968
Kaina $2,751.00

Visos kainos JAV dol.

Prašykit mūs specialaus biuletenio su automobilių nuotraukomis.

BUTAI DEVĖTI DRABUŽIAI

Lankytojams iš SSSR Prašykit mūsų specialių biuletenių!
Mes turim šito biznio 26 metų patyrimą ir tūkstančius patenkintų užsakytojų.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, man reikalingas pisorius.

— Tur būt, norėjai pasakyti raštininkas arba sekretorius?

— Tai visai nevožna, nes senoje kontrėje mes visus tokius ponaičius vadindavome pisoriais.

— Tai buvo į lietuvių kalbą įsibrovęs rusicizmas. Dabar tokių žodžių niekas nebevartoja. O kam tau prireikė raštininko?

— Matai, Maiki, aš sumislinau Bostono paviete įsteigti naują klubą.

— O kam tas tavo klubas bus reikalingas? Juk mes jau čia turime So. Bostono Piliečių klubą.

— Turėti tai turime, Maiki. Ir labai bagotą — su keturių fliorų bildingu, su karčiama, kur gali pakaštavoti visokiu gyvatinių, pažiūrėti spalvoto televiženo, užsikąsti dešrų su kopūstais ir ant italijoniškų blynų užsidėti lietuviško kugelio... Prisipampęs gali pašokti net su svetima leiduke, kad tas kugelis greičiau žemyn nuslinktų. Viską gali, Maiki, bet kas iš to!..

— O ko čia dar trūksta?

— Į tą klubą, Maiki, neina jūsų tiligentai. Sako, tenai salėje taip tamsu, kad netyčia gali susimaišyti su mužikais ir net gauti per ausį.

— Tokio nusiskundimo aš dar niekad negirdėjau. Į ponus ir mužikus niekas čia savo tautiečių neskirsto. Juk visokiuose renginiuose visi drauge dalyvaujame, visi aukojame Lietuvos laisvės ir čionykštės kultūros reikalams, per baliu visi sėdime už bendro stalo, bendrai kalbamės visiems rūpimais klausimais...

— Palauk, palauk! Tu jau perdaug gražiai nupostringavai! Bendrai, Maiki, mes sumetame tik pinigus į bendrą kašę, bet kalbame tai jau ne visada bendrai. Kai tu kalbi užlipęs ant steidžiaus, tai aš turiu sėdėti, klausyti ir tylėti. Aną kartą per tavo spyčiu tik užsirūkes pypkę garsiai nusišniokiau, tai kažkokie vikdailos mane per visą salę ištarabanino laukan. Kai aš, Maiki, valgau lietuvišką kugelį su spirgučiais, tai tu laižai pasninkinės silkės uodegą ir iš manęs juokiesi. Mano gyvatinė tau graužia ventrabas, mano kilbasai tau nelenda pro gerklę, mano lietuviški kopūstai tave pučia, o man — viskas eina į sveikatą. Vot, čia ir yra skirtumas tarp mano liaudies ir jūsų tiligentų. Dėl to aš sugalvojau steigti naują klubą tiktai tiligentams ir padaryti gerą biznį.

— Vadinasi, tėve, sugalvojai dar vieną kvailystę. O kuo tas tavo klubas skirsis nuo dabartinio Piliečių klubo?

— Maiki, į savo klubą įleisiu tiktai draugiją viršaičius, šaltyšius, inžinierius ir daktarus, o visus bomus — von nuo durų! Pas mane bus tik silkės ir prancūziška gyvatinė, misiukes ileisiu, kaip dabar madoje, tiktai toples, o polka grajysime ant vargonų. O pasibučiuoti kiekvienas galės atskiroje kamaroje, kad nebūtų viešai rodomas griekas...

— Tu, tėve, jau visai pakvaiaši!

— Maiki, nerakyk man vėl pamokslų! Aš taves tik klausiu: ar tu nori būti mano tiligentų klubo pisorius?

— Ne! Dar aš nepraradau tiek sveiko proto!

— Nenori — tai nenorėkia! Vietoj taves aš rasiu tokiu dešimtį. Gut bai!

SOCIALISTAS ĮSPĖJA JAV-BES

Pasak prancūzų socialistų vadą Francois Mitterand, Europa krypsta į kairę. Jis įspėja JAV, kad jos turės didelių sunkumų, jeigu neatsiskirs nuo reakcingiausių ir fašistiškiausių režimų. Kalbėdamas britų - amerikiečių žurnalistų grupei, jis karštai reiškė savo draugiškuma ir simpatijas—"Amerikai, kurią mes žinome — atvirai, dosniai, pažangiai Amerikai. Tačiau, jeigu JAV-bės ir toliau Europoje rems didįjį biznį, daugmilionines bendroves, kurių 90% yra amerikiečių, ir nepakeis savo elgsenos, turės trinti su draugais ir sąjungininkais".

Bitininkystė ir jos didžiulė nauda

ANTANAS JONAITIS

(Tęsinys)

6

Medus

Tikras bičių medus yra saldi medžiaga, kurią bitės pagamina iš žieduose esančio nektaro. Šitą medžiagą bitės surenka, perdirba ir supila į korius. Čia ji subręsta ir virsta tikru bičių medumi.

Nektaras

Bitės medų gamina iš nektaro. Nektaras — tai cukringas skystis, kurį išskiria augalai žydėjimo metu žieduose. Nektaras randamas augalų žiedų nektarinėse. Kai kurie augalai nektarines turi ir ne žieduose. Pavyzdžiui, vikio nektarinės yra lapų pažastyse ant prielapių, trešnės — ant lapų kotelių. Išsisunkusį į paviršių nektarą bitės nulaižo, nuryja į medaus pūslę ir parneša namo.

Vieni augalai nektaro pagamina mažiau, kiti daugiau. Svarbiausioji nektaro sudėtinė dalis yra sudėtiniai cukrūs. Iš jų vyrauja sacharozė. Medaus pūslelėje sacharozės didžioji dalis pradeda skilti į vynuogių (gliukozę) ir vaisių (fruktozę) cukrus. Nektare randame nedaug ir kitų medžiagų.

Kaip iš nektaro bitės pagamina medų?

Nektaras, patekęs į bitės burną, sumaišomas su seilėmis. Seilėse esąs fermentas invertozė (B-fruktofuranozidazė) nektaro sacharozę suskaldo į vynuogių ir vaisių cukrų.

Medaus skonis ir kvapas priklauso nuo augalų žiedų kvapo, iš kurių paimtas nektaras. Taip pat jis priklauso nuo bičių, vaško ir kitų kvapų, kurie yra avilyje. Nektaras dažniausiai esti skystas. Bitės jį sutirština. Jau nešdama nektarą iš lauko namo, bitė daug vandens išgarina. Šviežią skystą medų bitės tik po truputį supilsto į akeles, kad geriau iš jų galėtų garuoti vanduo. Naktinis bitės avilį vėdina, kad vanduo iš medaus smarkiau garuotų. Medui pakankamai sutirštėjus, juo pripilamos pilnos akelės ir uždengiamos vaško dangteliu. Toks medus vadinamas subrendusiu.

Bičių duona

Žiedadulkės, sudėtos į korius, vadinamos bičių duona. Žiedadulkes bitės ima iš žiedų dulkinių. Bitės labiau mėgsta rinkti limpančias žiedadulkes.

Kuriems tikslams bitės naudoja duoną?

Meduje daugiausia yra cukraus, o duonoje — baltyminės medžiagos ir riebalų. Suaugusiai bitei vien gyvybei palaikyti beveik pakanka ir vieno medaus, nes jos kūnas bemaž nesikeičia, nereikia naujų organų statyti ar atnaujinti.

Duona reikalinga augantiems perams, kurie sunaudoja labai daug baltymų ir riebalų. Be duonos bičių šeima negali pragyventi ir vienos dienos. Išsibaigus duonos atsargai, perai tuojau miršta, ir bitės negyvus juos išmeta laukan.

Motiną bitės maitina pieneliu, kuris turi labai daug baltymų ir riebalų. Pieneliui gaminti bitės suvartoja daug duonos. Tyrimai rodo, kad bitės, negaudamos duonos, nustoja gaminti pienelį ir motina nustoja dėti kiaušinėlius.

Duona labai reikalinga ir vaško gamybai.

Vanduo

Suaugusioms bitėms gyvybei palaikyti vandens mažai tereikia. Vasarą bitė naudojasi nektaru, kuriame yra pakankamai vandens, vandens daug reikia peram, nes jų kūne yra beveik 75% vandens.

Medaus rūšys

Jos priklauso nuo to, iš kokių augalų žiedų surinktas medus. Būna, kad tos pačios botaninės kilmės medus turi nevienodas cheminės savybes. Šis skirtumas priklauso nuo medingųjų augalų geografinės padėties, medonešio metų laiko, oro, cheminės dirvos sudėties, bičių veislės ir kitų faktorių. Tos pačios botaninės rūšies medus, surinktas pavasarį, yra aukštesnės kokybės už rudenį surinktą medų. Nuo oro sąlygų priklauso cukrų koncentracija nektare: esant sausam karštam orui, meduje yra mažiau vandens, ir jis greičiau susikristalizuoja. Įvairios medaus rūšys skiriasi viena nuo kitos skoniu, aromatu, spalva, chemine sudėtimi.

Medus gali būti malonaus, švelnaus arba malonaus, bet aitraus skonio, taip pat malonaus kartoko skonio. Medaus aramatas priklauso nuo aromatinių medžiagų, esančių medingųjų augalų žieduose. Kiekviena medaus rūšis turi specifinį, tik jai būdingą aromatą.

Medaus spalva yra labai įvairi. Medus būna nuo skaidraus, bespalvio iki tamsiai rudo, tai priklauso nuo to, iš kokių augalų rūšių jis surinktas ir nuo jo surinkimo laiko: pavasarinis medus būna šviesesnis, negu rudeninis, nors surinktas iš tų pačių medingųjų augalų.

(Bus daugiau)

Argi sunku būtų surasti vieną naują Keleivio prenumeratorių? O juk kiekvienas naujas prenumeratorius stiprina laikraštį.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Mirė Asipavičienė

Birželio 28 d. mirė 88 metų sulaukusi Veronika Asipavičienė, kurios dukrelė Albina 1928 m. Europoje laimėjo pasaulio plaukymo varžybas.

Worcesterio miestas ją pasitiko labai iškilmingai. To meto įžymus veikėjas Petras Dėdinas pakvietė mane vykt pasiteirauti, kaip jaučiasi Asipavičiai, laukdami savo dukrelės.

Tada jie gyveno vienos šeimos namely Columbia gatvėje. Ten nuvykę pamatėme, kad lenkai baigia dengti stogą lenkiškomis vėliavomis. Dėdinas pasiliko automobily, o mane pasiuntė pasiteirauti, nuo kada Asipavičiai tapo lenkais.

Įėjęs į namus, Asipavičienę radau virtuvėje. Jos paklausiau: "Ar, ponia Asipavičiene, esate paliokė?"

Ji man atsakė: "Vaikeli, aš nė lenkiškai nemoku kalbėti. Aš esu nuo Daugų. Mano vyras nuo Seirijų. Jis moka, o aš ne."

Paklausta, kodėl jos namų stogas dengiamas lenkiškomis vėliavomis, ji pagrobė šluotą ir, išėjusi iš virtuvės, lietuviškai keikdama, liepė tiems "stogdengiams" greičiau nulipti žemės.

Mums buvo juoko, kaip patriotiška lietuvė moteris su šluotos pagalba nuvijo lenkus nuo savo namuko.

Baigė aukštesniąsias mokyklas

Vitas Sviklas, Petrė Aliukaitė, Dovydas J. Krasinskas, Povilas Bobinas, Albertas Beinoras, Robertas Delionis, Regina Klimavičiūtė, Petrė Laukaitytė, Robertas Mangaudis, Marija E. Mažeikaitė, Aldona M. Pauliukonytė, Zuzana Stankaitė, Dovydas Stankus, Robertas Valentukevičius, Algis Vailokaitis, Pranas Vaitkus, Juozapas Beliukas, Debora Bundzaitė, Barbora Gulčiūtė, Ant. Kirvelaitis, Debra Navickaitė, Janė Parajeckaitė, Povilas Pockevičius, Audra Prapuolenytė, Margarita Štaraitė, Markas Tvarionas, Richardas Užkurius, Marija Vaškaitė, Petras J. Vaškas, Dalia Vydūnaitė, Rita M. Žemaitytė, Laura A. Jonaitytė, Rima Molytė, Kristina Matulytė.

Dauguma jų stos į kolegijas ir universitetus.

Robertas Ankstutis baigė politechnikos institutą.

Mirė

Petras Laukaitis, Sofija Barnatavičienė, Antanas Jakaitis, Agota Liberienė ir Tamulienė.

J. Krasinskas

Juozas Krasinskas, birželio 5 d. užbaigęs 80 metų. Nors ir pavėlavę, sveikiname savo mielą bendradarbį, kuris, kaip tas senų dienų metraštininkas, ilgus metus Keleivyje atžymi visus Worcesterio lietuvių gyvenimo svarbesnius įvykius. Ilgiausių metų!

IŠ VLIKO TARYBOS VEIKLOS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko 1975 m. birželio 18 d. Kultūros Židiny, Brooklyn, N.Y.

Dr. Kęstutis Valiūnas painformavo posėdžio dalyvius apie Valdybos atliktus darbus ir politikos aktualijas paskutiniais dviem mėnesiais. Daug dėmesio buvo kreipiama į pabaigon einančią Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferenciją ir ruošimąsi ginti Lietuvos valstybės reikalus.

Tam reikalui nusistatyta veikti drauge su latviais ir estais ir bendram pasiruošimui birželio 6-8 d.d. buvo sušaukta Pasaulinės Baltų Santalkos konferencija, kurioje dalyvavo ir visų trijų valstybių diplomatijos atstovai. Nusistatyta diplomatam veikti savo keliais ir būdais, o Santalkos dalyviams savo metodais: memorandumais, apsilankymais, pritraukiant savas organizacijas, kad jos savo ruožtu darytų atitinkamus žygius. Tarybos nariai su didele atida išklausė prezidento pranešimą ir jį diskutavo. Pirmininkas taip pat paminėjo apie gausų susirašinėjimą su Amnesty International dėl Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklose laikomų kalinių. Be to, spalio mėn. Kopenhagoje įvykstančiame Sovietų Sąjungai suruoštame tribunole bus siunčiami gyvi liudininkai — buvę kalėjimų ir koncentracijų stovyklų kaliniai.

Vliko Valdybos vicepirm. Aleksandras Vakselis supažindino Tarybos narius su inkorporuoto Tautos Fondo nuostatais ir gegužės 31 d. įvykusiu Tautos Fondo narių suvažiavimu. Pirmasis T. F. narių suvažiavimas pabaigė iki šiol buvusį organizacijos laikinumą, šiek tiek pakeitė statutą ir išrinko Fondo valdymo tarybą.

Tarybos nariai aktyviai diskutavo Fondo reikalus ir pageidavo, kad greičiau būtų atspausti ir paskleisti Tautos Fondo organizacijos aktai ir statutas, kad visuomenė galėtų plačiau susipažinti.

Posėdžiui pirmininkavo dr. Bronius Radzivanas, L. Fronto Bičiulių atstovas. Sekretoriavo Juozas Giedraitis, Ūkininkų Sąjungos atstovas.

(E)

Kaip bevandintume šiandienines komunistines sistemas (proletariato diktatūra, socializmu ar komunizmu), jos nieko bendra neturi su Markso komunizmu ir mažai ką bendra su jo proletariato diktatūros ar socializmo sampratomis.

Prof. dr. J. Šmulkštys

O KODĖL NENUVEŽĖ Į KATYNĄ?

Buvęs Lietuvos "prezidentas iš Maskvos malonės" Justas Paleckis dažnai rašo ilgus laiškus Laisvei ir Vilniai. Birželio 20 d. Vilnis išspausdino jo ilgą laišką, kuriame rašoma apie Gudijos sostinėje Minske įvykusį tariamųjų taikos šalininkų sąskrydį.

J. Palelckis tarp kitko rašo, kad sąskrydžio dalyviai buvo nuvežti į Chatynės kaimą, kurį hitlerininkai sudegino su visais žmonėmis, kaip tai padarė Lietuvoje su Pirčiupiais.

J. Paleckis prisiminė, kad tokių Gudijoje hitlerininkų sunaikintų kaimų esą keli šimtai, bet jis visiškai "užmiršo" Katyną, kur komunistai 1940 m. sušaudė daugiau nei 4,000 lenkų belaisvių karių (apie tai plačiau rasite str. "Katynas"). Aišku, ir to sąskrydžio rengėjai nepasirūpino tos vietovės "taikos šalininkam" parodyti.

BALTIJOS STUDIJŲ KONFERENCIJA

Birželio 12-16 d. Stockholme posėdžiavo trečioji Baltijos studijų konferencija, kurią rengė Baltijos studijų institutas Švedijoje. Buvo 70 paskaitų, jas skaitė žmonės iš 15 kraštų, vienas net iš Japonijos, kalbėjęs apie M. K. Čiurlionį.

Tarp paskaitininkų buvo ir 3 lietuviai: dr. Gerutis iš Šveicarijos ir dr. V. Vardys su dr. R. Misiūnu ir JAV.

Į konferencijos atidarymą buvo atvykęs ir Švedijos premjeras Olav Palme.

Konferencijos metu prie miesto rotušės ir į karaliaus rūmus vedančio tilto pirmą kartą po Pabaltijo valstybių okupacijos plevėsavo visų trijų Pabaltijo valstybių vėliavos.

Lietuviams Baltijos institute atstovauja jo viceprez. dr. Juozas Lingis.

NEDARBAS SUSKALDYS KRAŠTĄ

Nedarbo klausimu konferencijoje kalbėjęs organizuotų darbininkų vardu George Meany įspėjo, kad ilgiau užsitęsęs nedarbas, kuris dabartinei administracijai atrodo priimtinas, gali suskaldyti kraštą pusiau, ir ragino greitai paruošti planą naujiems darbams.

Jis smarkiai kaltino prez. Fordo administraciją dėl jos didelio abejingumo bedarbiu nelaimei ir kančiai, pasiūlė kelis projektus nedarbui sumažinti ir ragino kongresą atmesti prezidento uždėtą veto kongreso nutarimui skirti $1.2 bil. namų statybai. (Kongresui nepavyko to padaryti — trūko kelių balsų).

DR. PETRO VILEIŠIO LINKĖJIMAI

Įžymus Waterbury gyvenantis visuomenininkas dr. Petras Vileišis, pratęsdamas prenumeratą, sveikina Keleivį ir linki, kad jis ir ateityje "talkintų lietuviškų organizacijų darbams ir neįsiveltų į jų ir pavienių asmenų ginčus, kurie yra žalingi mums lietuviams ir mūsų organizacijoms."

Vietinės žinios

PADĖKA

Neturėdama galimybės visiems, vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie mano sūnaus Vyto pakasynų, asmeniškai padėkoti, čia reiškiu gilią padėką laidotuvių direktoriui Juozui Lubinui už paskutinį patarnavimą; So. Bostono Lietuvių šv. Petro parapijos kunigams — kleb. Antanui Baltrašūnui ir vikarui Albinui Janiūniui už rožinį šermenų koplyčioje, palydėjimą į kapus ir už šv. Mišias; Tėvams pranciškonams už dalyvavimą šermenyse ir šv. Mišias; Bostono lietuvių visuomenei už gausų dalyvavimą šermenyse ir laidotuvėse, už gėles, šv. Mišias ir aukas velionio šeimai; So. Bostono Lietuvių Piliečiu Draugijos valdybai už pietus laidotuvių dalyviams ir nemokamai duotą salę parengimui: Algiui Mitkui, Vytautui Ivaškai ir Alfonsui Baikai, jauniui, už surengta atskirą rengini velionio šeimai paremti; Stasiui Grigaravičiui su jo talkininkais Danielium Averka ir Algiu Kurapka, patarnavusiems bare; Birutei Mitkuvienei, Birutei Skabeikienei, Magdalenai Ambutavičienei, Veronikai Ivanauskienei ir Aldonai Adams, patarnavusioms prie stalų; redaktoriui Jackui Sondai už jautru atsiliepima Keleivio skiltyse mus ištikusios nelaimės reikalais.

Dar kartą mano nuoširdus ačiū visiems ir visoms, vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie mano sūnaus ilgos kančios palengvinimo, šermenų, laidotuvių, užuojautų pareiškimu ir medžiaginės paramos jo skaudžios nelaimės ištiktai šeimai.

Nuliūdusi motina

Ona Ulevičienė

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Liepos 19 d. Romuvos parke Brocktone Martyno Jankaus šaulių kuopos Joninių laužas ir vėliavos šventinimas.

• • •

Rugpiūčio 10 d. Romuvos parke Minkų radijo gegužinė.

• • •

Rugsėjo 14 d. LB apygardos rengiama Lietuvių diena Maironio parke, Worcestery.

• • •

Rugsėjo 20 d. So. Bostono Lietuvių Piliečiu d-jos salėje LB apylinkė Tautos šventėje paminės vysk. M. Valančių ir dail. M. K. Čiurlionį.

• • •

Spalio 4 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III a. salėje Lituanistinės mokyklos banketas.

• • •

Spalio 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III a. salėje lietuvių radijo valandos Laisvės Varpo koncertas.

• • •

Lapkričio 9 d. Brocktono lietuvių šv. Kazimiero parapijos mišraus choro koncertas, kuris įvyks North Junior High School, Oak Street, Brocktone, Mass.

• • •

Lapkričio 23 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje ramovėnų rengiamas Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas.

NĖRA V. NOREIKOS

Nuo birželio 25 d. New Yorke vyksta Maskvos operos spektakliai. Laisvė skelbia, kad atvykusiųjų iš Maskvos dainininkų tarpe esąs ir Vilniaus operos solistas tenoras Virgilijus Noreika.

Kiek mes žinome, ta žinia yra neteisinga — V. Noreika neatvyko. Jam ir progos nebuvo atvykti, nes jis nėra nuolatinis Maskvos operos dainininkas. Jis ten tik retkarčiais kviečiamas. Be to, šiose gastrolėse pirmenybė buvo suteikta rusams...

KARIŲ DIKTATŪROS AFRIKOJE

Iš 35 vadinamosios "Juodosios Afrikos" valstybių 18-koje yra karių diktatūra, būtent: Burundi, Aukštoji Volta, Ghana, Dahomey, Zaire, Congo (respublika), Madagaskaras, Nigerija, Mali, Niger, Rwanda, Somalija, Sudanas, Togo, Uganda, Afrikos Centrinė Respublika, Čad ir Etiopija. (Iš jų Madagaskaras ir Etiopija nėra negrų valstybės).

Visos jos, išskyrus Etiopiją, nepriklausomybę gavo paskutiniaisiais 20-25 metais.

Ten yra ir daug perversmų. Pav., Dahomey per 15 metų buvo 6 pervversmai ir 2 nepavykę mėginimai grąžinti civilinę valdžią.

KANADOS INDĖNAI

Kanadoje yra 275,000 indėnų, kurie priklauso 565 gentims. Iš jų 170,445 gyvena rezervatuose, kur dažniausiai nėra jokio darbo. Iš galinčių dirbti 75,000 indėnų dirba tik apie 40,000, ir jų darbo vidurkis per metus siekia tik 5 su puse mėnesio.

Kaip ir Amerikoje. Kanados indėnai reikalauja daug milionų dolerių už savo protėvių žemę.

AUTOMOBILIUS — 1975

nuo visų rūšių nelaimingų atsitikimų draudžia

BALTIC INSURANCE AGENCY

597 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. 268-6030

Jeigu nenorite permokėti, pasitarkite su mumis, kokius draudimus reikėtų užsakyti. Mielai draudžiame jaunimo automobilius

VIRŠININKAS PRAŠĖ UŽDARYTI JO ĮSTAIGĄ

Nelengva rasti tokį viršininką, kuris, gaudamas algos $19.693 per metus, pats sakytų, kad neturi darbo, ir prašytų jo įstaigą uždaryti.

Tačiau šiomis dienomis toks paaiškėjo. Tai Jubal Hale, metalų ir nemetalų kasyklų apeliacinės tarybos direktorius. Ta taryba buvo įsteigta 1970 m. kasyklų savininkų skundams spręsti dėl nesaugių kasyklų uždarymo. Kadangi nuo 1970 m. tokių skundų nebuvo, tai direktorius tikrai nebuvo darbu apkrautas. Jis, atėjęs į tarnybą, sriubčiojo kavą, klausėsi Beethoveno muzikos ir truputį apie pietus nusnūsdavo. Bet ir tai jam nusibodo, ir paprašė kongresą jo įstaigą uždaryti ir jį atleisti iš pareigų.

Pagaliau prieš porą savaičių atstovų rūmai "susimylėjo" ir 400 balsų prieš 16 Hale prašymą patenkino.

Tai geras pavyzdys, kaip be reikalo leidžiami mokesčių mokėtojų pinigai.

KAIP VALDŽIA ŠVAISTO LĖŠAS

Skundžiamasi, kad trūksta lėšų daugeliui labai svarbių reikalų, o tuo tarpu didelės sumos išleidžiamos stačiai keistiems reikalams.

United Press International korespondentas Lambro savo knygoje "The Federal Rathole" rašo, kad būtų galima sutaupyti mažiausiai $25 bilionus, jeigu būtų panaikintos tokios 50 federalinių programų ir agentūrų kurios duoda lėšas štai šitokioms studijoms:

Indų - australų skruzdės:

Kas yra aistringa meilė (skirta $260.000);

Kodėl žmonės isimyli;

Laukiniai Pakistano šernai;

Paskutinio ledu laikotarpio klimatas Afrikoje ir kt.

Aišku, nereikalingos yra ir $13.9 mil. išlaidos 300 karių golfo laukams JAV-se ir dar 19 kitų kraštu.

Tokiu nereikalingų išlaidų pozicijų Lambro prirašė daugiau nei 200 puslapių.

MELAGIŲ ČEMPIONAS

Burlingtono melagių klubas pasaulio melagių čempiono vardą pripažino Robertui Regentui iš Milwaukee, Wis., už šitokį melą:

Šiandien žmonės mano, kad jų gyvenimas labai sunkus. Bet mes jaunystėje buvome tokie neturtingi, kad nepajėgėme ne tik ką nors pirkti, bet ir į langus pasižiūrėti (Window shopping).

Pagerbtas ir kitas melagis Pulveris. Jo sukurta istorija yra tokia:

Mano pasamdytas darbininkas medžiui kirsti buvo toks tinginys, kad ant jo kirvio rankenos nutūpęs genys tą rankeną greičiau pusiau perkapodavo, negu jis suduodavo medžiui pirmą smūgį.

JAV-BĖSE LANKĖSI V. STATULEVIČIUS

Vilniaus fizikos - matematikos instituto direktorius prof. dr. Vytautas Statulevičius, vienas iš įžymiųjų jaunųjų Lietuvos matematikų, Ketvirtose statistinės analizės tarptautinėse svarstybose Dayton, Ohio, universitete skaitė paskaitą.

TITO VIS SPIRIASI

Kitų metų vasario mėnesi Berlyne susirinks Europos komunistų konferencija. Maskva jai smarkiai ruošiasi. Ji nori į savo rankas paimti visų kompartijų vienybės fronto vadžias.

Jugoslavijos diktatorius Tito irgi nesėdi abejingas. Jis ne kartą yra sudrumstęs Maskvos planus ir pagilinęs tarp komunistų partijų plyšį. O tą plyšį didinti padeda Rumunijos, Italijos, Olandijos, Britanijos ir Ispanijos kompartijos, kurios nenori išsižadėti savo "nepriklausomybės".

Tito visomis keturiomis priešinasi Maskvos užmačioms viešpatauti minėtoje konferencijoje. Ne be Tito žinios gegužės mėnesi per Belgrado radiją Sundič labai kritikavo Maskvos pastangas sujungti visas kompartijas savo vadovybėje. Tai esąs neleistinas dalykas, ir nė viena partija nebūsianti ištikima tokiam susivienijimui, — sakė Sundič. Jugoslavijos kompartija esanti priešinga bet kokiam pasaulinio komunistinio sąjūdžio centrui ir kišimuisi į atskirų partijų veiklą. Apie Kinijos kompartijos pasmerkima, ko siekia Maskva, negali būti nė kalbos.

Sundič žodžiais, Jugoslavija turi pakankamai pagrindo pasilikti prie savo nuomonės.

Tą nuomonę pareiškė ir į Maskvą pasiųsta delegacija. Ji grįžusi Titui pranešė, kad Maskva žadėjusi atsižvelgti į Jugoslavijos "patarimus", bet reikia manyti, kad Tito nėra toks Jonelis durnelis ir supranta, kad prieš konferenciją Maskva gali daug ką pažadėti, kad tik ji įvyktų tokia, kokios Kremlius nori, o paskui jau bus galima vienybę "padiktuoti".

VOKIETIJA

Jaunimo suvažiavimas

Pasiruošti III-jam pasaulio jaunimo kongresui ir organizaciniams reikalams apsvarstyti Vokietijos jaunimo sąjungos valdyba birželio 6-8 dienomis Annaberge sukvietė lietuvių jaunimo suvažiavimą, kuriame išrinkti atstovai į kongresą, naują valdybą ir kontrolės komisiją.

Vasaros stovyklos

Lietuvių ir mišrių šeimų vaikams nuo 8 iki 13 m. amžiaus stovykla veiks nuo liepos 13 d. iki rugpiūčio 3 d. Romuvoje (Huettenfelde), o Northeim - Westfalijos lietuviams jaunuoliams nuo 10 iki 15 m. stovykla bus nuo liepos 25 d. iki rugpiūčio 15 d. Freusburge bei Kirchen.

Bendruomenės darbuotojų seminaras

Lietuvių Bendruomenės darbuotojų seminaras ruošiamas nuo spalio 31 iki lapkričio 2 d. Romuvoje.

ATSIUNTĖ PAMINĖTI

Mykolas Krupavičius, parašė Petras Maldeikis, 493 psl., įrišta, kaina $15. Išleido Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga (Adomas Viliušis, 4050 So. Campbell, Chicago, Ill. 60632).

F. MITTERAND KALBA APIE SOCIALISTUS

Prancūzų socialistų vadas Francois Mitterand buvo Prancūzijos socialistų ir komunistų bendras kandidatas į prezidentus, ir dabartinis prezidentas Giscard d'Estaing telaimėjo tik 2% balsų dauguma. Gal dėl to jis ir dabar tebėra aiškus bendro fronto su komunistais šalininkas, nors ir pripažįsta, kad "kivirčų" su komunistais netrūksta.

Į priminimą, kad Prancūzijos socialistai, siekdami valdžios bendrai su komunistais, gali patys turėti tokių sunkumų, kokių turi dabar Portugalijos socialistai, Mitterand atsako, kad tų dalykų negalima lyginti.

Portugalijos komunistų partija nėra masių partija. Be to, negalima pamiršti ir tenykščių karių vaidmens. Kas kita esą Prancūzijoje: čia komunistų partija esąs masinis sąjūdis, kaip ir Italijoje, kurio negalima ignoruoti. Todėl ir Europos pietų socialistai yra linkę savo jėgas jungti su komunistais. Kitaip į tą reikalą žiūri Vokietijos, Britanijos, Švedijos ir Austrijos socialistai, kur didesnio komunistinio sąjūdžio nėra. Ten jie atmeta bendrą frontą su komunistais.

Mitterand spėja, kad netrukus Italija ir Ispanija turės vyriausybes, kuriose bus socialistai ir komunistai.

Mitterand neseniai laikėsi Maskvoje ir grįžo įsitikinęs, kad Maskva stengiasi ir toliau "derinti" visų Vakarų Europos komunistų partijų veiklą ir tvirtai remia Portugalijos komunistus.

Pasak Mitterandą, Italijos ir Ispanijos komunistai mažiau paklusnūs Maskvai negu Prancūzijos komunistai.

Ką tik gavome

Mūsų žvirblis, J. Narūnės eiliuota pasaka vaikams, 16 psl., kaina $1.20

• • •

Raudonojo arklio vasara, romanas, parašė Edvardas Cinzas, 312 psl., įrišta, kaina $6.00.

• • •

Pėdos mirties zonoje Sibiro katorginingės ir sovietinių kalėjimų kankinės Elenos Juciūtės atsiminimai, 544 psl. Kaina $10.

• • •

Paguoda, Bronio Railos akimirksnių III dalis, 387 psl., kaina minkštais viršeliais $6.50, kietais — $7.25.

• • •

Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti, dokumentinė apžvalga, parašė buv. Lietuvos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Vokietijoje Kazys Škirpa, 583 psl., iliustruota, įrišta, kaina $15.00.

• • •

Lietuvių Darbininkų Draugija New Yorke, 104 psl., didelio formato, daug iliustracijų, kaina $3.00.

• • •

Pagairė, premijuotas romanas, parašė Jurgis Gliauda, 270 psl., kaina $4.50.

• • •

Rūtelės aitvaras, — nauja poemėlė vaikams, dailiai sueiliavo J. Narūnė. Gausiai ir įdomiai iliustravo dail. Zita Sodeikienė. Kaina $1.50.

KAMBARYS VYRUI

Vyrui išnuomojamas gražus kambarys 56 Thomas Park, So. Boston.

NAŠLIUKEI NUOBODU GYVENTI

Našliukei Michigano valstijoj vienai nuobodu gyventi, tai ieško rimto ir ramaus pensininko įnamiu.

Rašyti Keleivio adresu, pažymint ant voko "Našliukei".

IEŠKO GYVENIMO DRAUGĖS

Ieškau gyvenimo draugės 45-55 metų amžiaus.

Esu 58 metų, 6 pėdų, 195 svarų, pasiturintis. Išgeriu vieną kitą taurelę draugijoje.

Laiškus rašyti Keleivio adresu, pridėjus savo nuotrauką, pažymint ant voko "DP".

(28)

"GARSO BANGŲ" PROGRAMA

Ši radijo programa transliuojama penktadieniais iš stoties WBUR 90.9 FM banga nuo 8:00 iki 8:30 v. vakaro.

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujoj Anglijoj iš stoties WLYN, 1360 kilociklų ir iš stoties FM, 101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dienos. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.

Biznio reikalais kreipkis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gausite ir Keleivį.

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.
JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

DRAUDIMO AGENTŪRA
Atlieka įvairių rūšių draudimus
Kreipkis sau adresu:
BRONIS KONTRIM
598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiškų skyrių, kuriame lauktasse abiejų pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų išeivijos laikraštis, ieškąs naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-ose $8.00

Adresas:
7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690. Quebec, CANADA

SLA ***SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE***

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA— jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo $100.00 iki $10.000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigus sukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už $1,000.00 apdraudos tik $3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĮ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už $1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis $2.00 į metus

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Geusite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:
Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Vietinės žinios

Pensininkų aukos

Pensininkė Lucija Baranauskienė iš So. Bostono per Keleivio įstaigą paaukojo po $10 Jaunimo Kongresui ir Ypatingam Tautos Fondui.

Ačiū L. Baranauskienei, kuri niekada nepamiršta užsukti į mūsų įstaigą ir palikti vieną kitą dešimtinę ar tai Balfui, Altai ar kitoms lietuvių organizacijoms, kurios šaukiasi visuomenės paramos.

Čia tenka pabrėžti įdomų faktą, kad per 40 dienų nuo žinutės paskelbimo apie Keleivio įstaigoje priimamas aukas Ypatingam Tautos Fondui, jau atsišaukė 15 asmenų... ir visi be išimties — p e n s i n i n k a i, sunešę $300, ir nė vieno kitokio! Ar tai neįdomus reiškinys?

S. G.

Nauja lietuvių šeima

Birželio 21 d. Laura Balukonytė, gyv. Braintree, ir Bruce Patrikas (Petraitis) iš So. Bostono atšventė savo vestuves. Abu dar vos dvidešimtmetį persvėrę trečios kartos lietuviai, be priemaišų, nors lietuviškai temoka tik "labas rytas" ir "labanakt". Tačiau abu jaučiasi lietuviais. Abu darbėtūs, jau suspėję baigti mokslą: jaunoji — medicinos sesuo, jaunasis baigė meno kolegiją.

Jaunosios močiutė Marcelė Balukonienė yra atvykus iš Lietuvos prieš 64 metus, tėvai — abu čia gimę lietuviai, kalba lietuviškai.

Jaunojo tėvai (tėvas miręs) taip pat abu čia gimę lietuviai. Motina Albina Petrikienė ir močiutė Juškienė gerai kalba lietuviškai. Užtat ir vestuvės atšvęstos su lietuviškom tradicijom.

Jaunieji pas gimines susirieškojo rūtų, kurios šventinamos sutuoktuvių apeigose pagal lietuvišką paprotį. Lietuvių dainose apdainuotas rūtų vainikėlis ir jaunojo rūtų pokštelė pašventinta kartu su žiedais šv. Tomo Morus (Braintree) bažnyčioje. Nelietuvis kunigas net savo pamoksle paminėjo šį gražų lietuvišką simbolinį paprotį.

Tėvai pasitiko jaunuosius pokylio salėje su duona, druska ir vyno taurelėmis, papuoštomis rūtomis.

Dalyvavo per 100 svečių, daugiausia giminės — lietuviai.

Gražu, kad ir trečiosios kartos lietuviai, niekada nematę Lietuvos, brangina savo kilmę, palaikydami lietuviškas tradicijas. Visi lietuvių kilmės jaunuoliai turėtų pasekti tuo pavyzdžiu, kuris atkreipia ir kitataučių dėmesį.

E. B.

Paraginkite savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams $7.00.

Lankėsi D. Mackialienė

Praeitą savaitę Bostone lankėsi Los Angeles lietuvių dramos sambūrio režisierė ir Lietuvių Dienų redakcinio kolektyvo narė Dalila Mackialienė. Teko girdėti, kad ateinantį rudenį norima suorganizuoti Los Angeles dramos sambūrio gastroles New Yorke.

Vladas Bajerčius — ramovėnų pirmininkas

Praeitame numery klaidingai buvo parašyta, kad Bostono ramovėnų pirmininkas yra Bronius Bajerčius. Iš tikrųjų tos pareigos yra skirtos Vladui Bajerčiui.

J. Jurėnas ligoninėje

Jurgiui Jurėnui dr. Mikal padarė operaciją. Ligonis tebeguli Carney ligoninėje. Linkime jam greičiau sveikam grįžti namo.

Naujas reikalų vedėjas

Jurgiui Zozai pasitraukus iš So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos reikalų vedėjo pareigų, jo vieton pakviestas Algis Šmitas.

Linkime jam geros sėkmės.

Viešnia iš Chicagos

Pirmadienį, birželio 30 d., Magdalenos Vaitkevičienės iš So. Bostono lydima, mus aplankė viešnia iš Chicagos — Eugenija Izokaitienė, savo laiku gyvenusi Šiauliuose. Sako, žemaitis pro žemaitį negali tylomis praeiti., tai, būnant Bostone, neaplankyti Keleivio būtų mirtina nuodėmė.

Ta proga užsiprenumeravo metams ir Keleivį.

Gana nereikalingai eikvoti kurui alyvą

1975 Alyva kūrenamos šilto oro krosnys

Savybės: Produktingumas Grožis Ekonomija

Rytdienos įrengimas

Namams šildyti geriausias pirkinys

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnerį, puteį, oro filtrą, termostatą, kontrolį ir darbą sujungti tūsų namdžiais.

10 metų garantija.

$695.

CITGO

Paskutinė modernaus alyva šildymo naujiena

CITGO CLIMATIC HEATING OILS

FORTUNA FUEL Co.

Alyva šildymo specialistai

470 Adams Street, Quincy, Mass.

Alyvos burnerio aptarnavimas išlisas 24 val. per dieną

Skambinti — Boston: 436-1204, So. Shore: 773-4940

SOUTH BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBE

LIETUVIŠKA UŽKANDINĖ

per liepos ir rugpiūčio mėnesius bus u ž d a r y t a

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
144 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcestery, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nucina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

Senas parvirsta ir negirtas.

Flood Square Hardware Co.
Savininkas N. J. ALIANA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieros Sienoms
Stikias Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumboriams
Visokie geležies daiktai

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio
ĮPAŽINIS OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais nepriimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass

Už mosies ne tik jaučius vedžioja.

Peter Maksvytis
Carpenter & Builder
49 Church Street
N. Milton, Mass.
Atlieku visus pataisymo, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamų namų ir biznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Roald
(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTĖ
Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais—uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Nerasi medžio be šakos, o žmogaus — be ydos.

A. J. NAMAKSY
Insurance
321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

E. KARDELIENĖS DAINŲ PLOKŠTELĖ

Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbietos Kardelienės įdainuotų dainų ir arijų plokštelę. Kaina $6.00. Paštu nesiunčiame.

Laisvės Varpas
LIETUVIŲ RADIJO VALANDA
Sekmadieniais 11-12 val.
AM 1,430 KC iš WWEL
Vedėjas PETRAS VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

Trans-Atlantic Travel Service
EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
Iš BOSTONO ir NEW YORKO
Kaina nuo 739 dolerių
Dar yra vietų sekančiose grupėse:

rugpiūčio 20	lapkričio 21
rugsėjo 3 ir 19	gruodžio 19

PATARTINA REGISTRUOTIS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškvietimo dokumentus.

Siunčiant SIUNTINIUS į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams, sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

RUBLIŲ CERTIFIKATUS, AUTOMOBILIUS, MOTOCIKLUS savo giminėms užsakykite tiktai per

Trans-Atlantic Trading Co
(Podarogifts, Inc., skyrius Bostone)
Darbo valandos kasdien: 9—5
šeštadieniais 9—12
393 West Broadway, P.O.B. 116
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764
Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

℞ The Apothecary
LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ
Parduodame tiktai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.
Jei reik vaistų — eikit į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.
384 W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTONE.
Telefonas AN 8-6020
Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.
641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127
☐ Krosnies aptarnavimas
☐ Automatinis įpilimas
☐ Patogios mokėjimo sąlygos
☐ Pilnas šildymo įrengimas
Skambinkite
268-4662

South Boston Savings Bank
ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS
460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Skambinkite 268-2500

BLUE CHIP SAVINGS
SAVE AT A GREATER RATE

7.90% effective rate on	7½% A YEAR 4-year term deposit certificates-$1000 minimum
7.08% effective rate on	6¾% A YEAR 2½-4-year term deposit $1000 minimum
6.81% effective rate on	6½% A YEAR 1-2½-year term deposit certificates $1000 minimum
6.00% effective rate on	5¾% A YEAR 90-day notice $500 minimum
5.47% effective rate on	5¼% A YEAR regular account

The Federal regulations affecting these new savings certificates allow premature withdrawals on savings certificate funds provided rate of interest on amount withdrawn is reduced to the passbook rate (5¼% a year) and 90 days interest is forfeited.

Bankas atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. po pietų.

BANKO SKYRIUS
740 Gallivan Boulevard
Dorchester, Mass. 02122
Skambinkite 825-9090

Jis atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro. ŠEŠTADIENIAIS — nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

Nuošimčiai priskaitomi nuo įdėjimo dienos kas mėnuo.

Pilnas draudimas

Bankas veikia jau 109-tuosius metus

Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalus.

Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai

Turtas (Assets) yra virš $274,000,000

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavo, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas ateikviesti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Ateilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
AND
TRAVEL INFORMATION
ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus
Pristatymas greitas ir garantuotas
Prekės parduodamos nužemintomis kainomis.
Galima užsisakyti rublių certifikatus, automobilius, šaldytuvus ir pan.
Naujas vedėjas
Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p. Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu.
389 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, man reikalingas pisorius.

— Tur būt, norėjai pasakyti raštininkas arba sekretorius?

— Tai visai nevožna, nes senoje kontrėje mes visus tokius ponaičius vadindavome pisoriais.

— Tai buvo į lietuvių kalbą įsibrovęs rusicizmas. Dabar tokių žodžių niekas nebevartoja. O kam tau prireikė raštininko?

— Matai, Maiki, aš sumislinau Bostono paviete įsteigti naują klubą.

— O kam tas tavo klubas bus reikalingas? Juk mes jau čia turime So. Bostono Piliečių klubą.

— Turėti tai turime, Maiki. Ir labai bagotą — su keturių fliorų bildingu, su karčiama, kur gali pakaštavoti visokiu gyvatinių, pažiūrėti spalvoto televiženo, užsikąsti dešrų su kopūstais ir ant italijoniškų blynų užsidėti lietuviško kugelio... Prisipampęs gali pašokti net su svetima leiduke, kad tas kugelis greičiau žemyn nuslinktu. Viską gali, Maiki, bet kas iš to!..

— O ko čia dar trūksta?

— Į tą klubą, Maiki, neina jūsų tiligentai. Sako, tenai salėje taip tamsu, kad netyčia gali susimaišyti su mužikais ir net gauti per ausį.

— Tokio nusiskundimo aš dar niekad negirdėjau. Į ponus ir mužikus niekas čia savu tautiečių neskirsto. Juk visokiuose renginiuose visi drauge dalyvaujame, visi aukojame Lietuvos laisvės ir čionykštės kultūros reikalams, per baliu visi sėdime už bendro stalo, bendrai kalbamės visiems rūpimais klausimais...

— Palauk, palauk! Tu jau perdaug gražiai nupostringavai! Bendrai, Maiki, mes sumetame tik pinigus į bendrą kašę, bet kalbame tai jau ne visada bendrai. Kai tu kalbi užlipęs ant steidžiaus, tai aš turiu sėdėti, klausyti ir tylėti. Aną kartą per tavo spyčiu tik užsirūkes pypkę garsiai nusispioviau, tai kažkokie vikidailos mane per visą salę ištarabanino laukan. Kai aš, Maiki, valgau lietuvišką kugelį su spirgučiais, tai tu laižai pasninkinės silkės uodegą ir iš manęs juokiesi. Mano gyvatinė tau graužia ventrabas, mano kilbasai tau nelenda pro gerklę, mano lietuviški kopūstai tave pučia, o man — viskas eina į sveikatą. Vot, čia ir yra skirtumas tarp mano liaudies ir jūsų tiligentų. Dėl to aš sugalvojau steigti naują klubą tiktai tiligentams ir padaryti gerą biznį.

— Vadinasi, tėve, sugalvojai dar vieną kvailystę. O kuo tas tavo klubas skirsis nuo dabartinio Piliečių klubo?

— Maiki, į savo klubą įleisiu tiktai draugijų viršaičius, šaltyšius, inžinierius ir daktarus, o visus bomus — von nuo durų! Pas mane bus tik silkės ir prancūziška gyvatinė, misiukes ileisiu, kaip dabar madoje, tiktai toples, o polką grajysime ant vargonų. O pasibučiuoti kiekvienas galės atskiroje kamaroje, kad nebūtų viešai rodomas griekas...

— Tu, tėve, jau visai pakvaiaši!

— Maiki, nesakyk man vėl pamokslų! Aš taves tik klausiu: ar tu nori būti mano tiligentų klubo pisorius?

— Ne! Dar aš nepraradau tiek sveiko proto!

— Nenori — tai nereikia! Vietoj taves aš rasiu tokiu dešimtį. Gut bai!

SOCIALISTAS ĮSPĖJA JAV-BES

Pasak prancūzų socialistų vadą Francois Mitterand, Europa krypsta į kairę. Jis įspėja JAV, kad jos turės didelių sunkumų, jeigu neatsiskirs nuo reakcingiausių ir fašistiškiausių režimų. Kalbėdamas britų - amerikiečių žurnalistų grupei, jis karštai reiškė savo draugiškuma ir simpatijas—"Amerikai, kurią mes žinome — atvirai, dosniai, pažangiai Amerikai. Tačiau, jeigu JAV-bės ir toliau Europoje rems didįjį biznį, daugmilionines bendroves, kurių 90% yra amerikiečių, ir nepakeis savo elgsenos, turės trintį su draugais ir sąjungininkais".

Bitininkystė ir jos didžiulė nauda

ANTANAS JONAITIS

(Tęsinys)

6

Medus

Tikras bičių medus yra saldi medžiaga, kurią bitės pagamina iš žieduose esančio nektaro. Šitą medžiagą bitės surenka, perdirba ir supila į korius. Čia ji subręsta ir virsta tikru bičių medumi.

Nektaras

Bitės medų gamina iš nektaro. Nektaras — tai cukringas skystis, kurį išskiria augalai žydėjimo metu žieduose. Nektaras randamas augalų žiedų nektarinėse. Kai kurie augalai nektarines turi ir ne žieduose. Pavyzdžiui, vikio nektarinės yra lapų pažastyse ant prielapių, trešnės — ant lapų kotelių. Išsisunkusį į paviršių nektarą bitės nulaižo, nuryja į medaus pūslę ir parneša namo.

Vieni augalai nektaro pagamina mažiau, kiti daugiau. Svarbiausioji nektaro sudėtinė dalis yra sudėtiniai cukrūs. Iš jų vyrauja sacharozė. Medaus pūslelėje sacharozės didžioji dalis pradeda skilti į vynuogių (gliukozę) ir vaisių (fruktozę) cukrus. Nektare randame nedaug ir kitų medžiagų.

Kaip iš nektaro bitės pagamina medų?

Nektaras, patekęs į bitės burną, sumaišomas su seilėmis. Seilėse esąs fermentas invertozė (B-fruktofuranozidazė) nektaro sacharozę suskaldo į vynuogių ir vaisių cukrų.

Medaus skonis ir kvapas priklauso nuo augalų žiedų kvapo, iš kurių paimtas nektaras. Taip pat jis priklauso nuo bičių, vaško ir kitų kvapų, kurie yra avilyje. Nektaras dažniausiai esti skystas. Bitės jį sutirština. Jau nešdama nektarą iš lauko namo, bitė daug vandens išgarina. Šviežią skystą medų bitės tik po truputį supilsto į akeles, kad geriau iš jų galėtų garuoti vanduo. Naktimis bitės avilį vėdina, kad vanduo iš medaus smarkiau garuotų. Medui pakankamai sutirštėjus, juo pripilamos pilnos akelės ir uždengiamos vaško dangteliu. Toks medus vadinamas subrendusiu.

Bičių duona

Žiedadulkės, sudėtos į korius, vadinamos bičių duona. Žiedadulkes bitės ima iš žiedų dulkinių. Bitės labiau mėgsta rinkti limpančias žiedadulkes.

Kuriems tikslams bitės naudoja duoną?

Meduje daugiausia yra cukraus, o duonoje — baltyminės medžiagos ir riebalų. Suaugusiai bitei vien gyvybei palaikyti beveik pakanka ir vieno medaus, nes jos kūnas bemaž nesikeičia, nereikia naujų organų statyti ar atnaujinti.

Duona reikalinga augantiems perams, kurie sunaudoja labai daug baltymų ir riebalų. Be duonos bičių šeima negali pragyventi ir vienos dienos. Išsibaigus duonos atsargai, perai tuojau miršta, ir bitės negyvus juos išmeta laukan.

Motiną bitės maitina pieneliu, kuris turi labai daug baltymų ir riebalų. Pieneliui gaminti bitės suvartoja daug duonos. Tyrimai rodo, kad bitės, negaudamos duonos, nustoja gaminti pienelį ir motina nustoja dėti kiaušinėlius.

Duona labai reikalinga ir vaško gamybai.

Vanduo

Suaugusioms bitėms gyvybei palaikyti vandens mažai tereikia. Vasarą bitė naudojasi nektaru, kuriame yra pakankamai vandens, vandens daug reikia peram, nes jų kūne yra beveik 75% vandens.

Medaus rūšys

Jos priklauso nuo to, iš kokių augalų žiedų surinktas medus. Būna, kad tos pačios botaninės kilmės medus turi nevienodas chemines savybes. Šis skirtumas priklauso nuo medingųjų augalų geografinės padėties, medonešio metų laiko, oro, cheminės dirvos sudėties, bičių veislės ir kitų faktorių. Tos pačios botaninės rūšies medus, surinktas pavasarį, yra aukštesnės kokybės už rudenį surinktą medų. Nuo oro sąlygų priklauso cukrų koncentracija nektare: esant sausam karštam orui, meduje yra mažiau vandens, ir jis greičiau susikristalizuoja. Įvairios medaus rūšys skiriasi viena nuo kitos skoniu, aromatu, spalva, chemine sudėtimi.

Medus gali būti malonaus, švelnaus arba malonaus, bet aštraus skonio, taip pat malonaus kartoko skonio. Medaus aramatas priklauso nuo aromatinių medžiagų, esančių medingųjų augalų žieduose. Kiekviena medaus rūšis turi specifinį, tik jai būdingą aromatą.

Medaus spalva yra labai įvairi. Medus būna nuo skaidraus, bespalvio iki tamsiai rudo, tai priklauso nuo to, iš kokių augalų rūšių jis surinktas ir nuo jo surinkimo laiko: pavasarinis medus būna šviesesnis, negu rudeninis, nors surinktas iš tų pačių medingųjų augalų.

(Bus daugiau)

Argi sunku būtų surasti vieną naują Keleivio prenumeratorių? O juk kiekvienas naujas prenumeratorius stiprina laikraštį.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Mirė Asipavičienė

Birželio 28 d. mirė 88 metų sulaukusi Veronika Asipavičienė, kurios dukrelė Albina 1928 m. Europoje laimėjo pasaulio plaukymo varžybas.

Worcesterio miestas ją pasitiko labai iškilmingai. To meto įžymus veikėjas Petras Dėdinas pakvietė mane vykt pasiteirauti, kaip jaučiasi Asipavičiai, laukdami savo dukrelės.

Tada jie gyveno vienos šeimos namely Columbia gatvėje. Ten nuvykę pamatėme, kad lenkai baigia dengti stogą lenkiškomis vėliavomis. Dėdinas pasiliko automobily, o mane pasiuntė pasiteirauti, nuo kada Asipavičiai tapo lenkais.

Įėjęs į namus, Asipavičienę radau virtuvėje. Jos paklausiau: "Ar, ponia Asipavičiene, esate paliokė?"

Ji man atsakė: "Vaikeli, aš nė lenkiškai nemoku kalbėti. Aš esu nuo Daugu. Mano vyras nuo Seirijų. Jis moka, o aš ne."

Paklausta, kodėl jos namų stogas dengiamas lenkiškomis vėliavomis, ji pagrobė šluotą ir, išėjusi iš virtuvės, lietuviškai keikdama, liepė tiems "stogdengiams" greičiau nulipti žemės.

Mums buvo juoko, kaip patriotiška lietuvė moteris su šluotos pagalba nuvijo lenkus nuo savo namuko.

Baigė aukštesniąsias mokyklas

Vitas Sviklas, Petrė Aliukaitė, Dovydas J. Krasinskas, Povilas Bobinas, Albertas Beinoras, Robertas Delionis, Regina Klimavičiūtė, Petrė Laukaitytė, Robertas Mangaudis, Marija E. Mažeikaitė, Aldona M. Pauliukonytė, Zuzana Stankaitė, Dovydas Stankus, Robertas Valentukevičius, Algis Vailokaitis, Pranas Vaitkus, Juozapas Beliukas, Debora Bundzaitė, Barbora Gulčiūtė, Ant. Kirvelaitis, Debra Navickaitė, Janė Parajeckaitė, Povilas Pockevičius, Audra Prapuolenytė, Margarita Štaraitė, Markas Tvarionas, Richardas Užkurius, Marija Vaškaitė, Petras J. Vaškas, Dalia Vydūnaitė, Rita M. Žemaitytė, Laura A. Jonaitytė, Rima Molytė, Kristina Matulytė.

Daugūma jų stos į kolegijas ir universitetus.

Robertas Ankstutis baigė politechnikos institutą.

Mirė

Petras Laukaitis, Sofija Barnatavičienė, Antanas Jakaitis, Agota Liberienė ir Tamulienė.

J. Krasinskas

Juozas Krasinskas, birželio 5 d. užbaigęs 80 metų. Nors ir pavėlavę, sveikiname savo mielą bendradarbį, kuris, kaip tas senų dienų metraštininkas, ilgus metus Keleivyje atžymi visus Worcesterio lietuvių gyvenimo svarbesnius įvykius. Ilgiausių metų!

IŠ VLIKO TARYBOS VEIKLOS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko 1975 m. birželio 18 d. Kultūros Židiny, Brooklyn, N.Y.

Dr. Kęstutis Valiūnas painformavo posėdžio dalyvius apie Valdybos atliktus darbus ir politikos aktualijas paskutiniais dviem mėnesiais. Daug dėmesio buvo kreipiama į pabaigon einančią Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferenciją ir ruošimąsi ginti Lietuvos valstybės reikalus.

Tam reikalui nusistatyta veikti drauge su latviais ir estais ir bendram pasiruošimui birželio 6-8 d.d. buvo sušaukta Pasaulinės Baltų Santalkos konferencija, kurioje dalyvavo ir visų trijų valstybių diplomatijos atstovai. Nusistatyta diplomatam veikti savo keliais ir būdais, o Santalkos dalyviams savo metodais: memorandumais, apsilankymais, pritraukiant savas organizacijas, kad jos savo ruožtu darytų atitinkamus žygius. Tarybos nariai su didele atida išklausė prezidento pranešimą ir jį diskutavo. Pirmininkas taip pat paminėjo apie gausų susiračinėjimą su Aemnesty International dėl Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklose laikomų kalinių. Be to, spalio mėn. Kopenhagoje įvykstančiame Sovietų Sąjungai suruoštame tribunole bus siunčiami gyvi liudininkai — buvę kalėjimų ir koncentracijų stovyklų kaliniai.

Vliko Valdybos vicepirm. Aleksandras Vakselis supažindino Tarybos narius su inkorporuoto Tautos Fondo nuostatais ir gegužės 31 d. įvykusiu Tautos Fondo narių suvažiavimu. Pirmasis T. F. narių suvažiavimas pabaigė iki šiol buvusį organizacijos laikinumą, šiek tiek pakeitė statutą ir išrinko Fondo valdymo tarybą.

Tarybos nariai aktyviai diskutavo Fondo reikalus ir pageidavo, kad greičiau būtų atspausti ir paskleisti Tautos Fondo organizacijos aktai ir statutas, kad visuomenė galėtų plačiau susipažinti.

Posėdžiui pirmininkavo dr. Bronius Radzivanas, L. Fronto Bičiulių atstovas. Sekretoriavo Juozas Giedraitis, Ūkininkų Sąjungos atstovas.

(E)

Kaip bevandintume šiandienines komunistines sistemas (proletariato diktatūra, socializmu ar komunizmu), jos nieko bendra neturi su Markso komunizmu ir mažai ką bendra su jo proletariato diktatūros ar socializmo sampratomis.

Prof. dr. J. Šmulkštys

O KODĖL NENUVEŽĖ Į KATYNĄ?

Buvęs Lietuvos "prezidentas iš Maskvos malonės" Justas Paleckis dažnai rašo ilgus laiškus Laisvei ir Vilniai. Birželio 20 d. Vilnis išspausdino jo ilgą laišką, kuriame rašoma apie Gudijos sostinėje Minske įvykusį tariamųjų taikos šalininkų sąskrydį.

J. Paleckis tarp kitko rašo, kad sąskrydžio dalyviai buvo nuvežti į Chatynės kaimą, kurį hitlerininkai sudegino su visais žmonėmis, kaip tai padarė Lietuvoje su Pirčiupiais.

J. Paleckis prisiminė, kad tokių Gudijoje hitlerininkų sunaikintų kaimų esą keli šimtai, bet jis visiškai "užmiršo" Katyną, kur komunistai 1940 m. sušaudė daugiau nei 4,000 lenkų belaisvių karių (apie tai plačiau rasite str. "Katynas"). Aišku, ir to sąskrydžio rengėjai nepasirūpino tos vietovės "taikos šalininkam" parodyti.

BALTIJOS STUDIJŲ KONFERENCIJA

Birželio 12-16 d. Stockholme posėdžiavo trečioji Baltijos studijų konferencija, kurią rengė Baltijos studijų institutas Švedijoje. Buvo 70 paskaitų, jas skaitė žmonės iš 15 kraštų, vienas net iš Japonijos, kalbėjęs apie M. K. Čiurlionį.

Tarp paskaitininkų buvo ir 3 lietuviai: dr. Gerutis iš Šveicarijos ir dr. V. Vardys su dr. R. Misiūnu ir JAV.

Į konferencijos atidarymą buvo atvykęs ir Švedijos premjeras Olav Palme.

Konferencijos metu prie miesto rotušės ir į karaliaus rūmus vedančio tilto pirmą kartą po Pabaltijo valstybių okupacijos plevėsavo visų trijų Pabaltijo valstybių vėliavos.

Lietuviams Baltijos institute atstovauja jo viceprez. dr. Juozas Lingis.

NEDARBAS SUSKALDYS KRAŠTĄ

Nedarbo klausimu konferencijoje kalbėjęs organizuotų darbininkų vardu George Meany įspėjo, kad ilgiau užsitęsęs nedarbas, kuris dabartinei administracijai atrodo priimtinas, gali suskaldyti kraštą pusiau, ir ragino greitai paruošti planą naujiems darbams.

Jis smarkiai kaltino prez. Fordo administraciją dėl jos didelio abejingumo bedarbių nelaimei ir kančiai, pasiūlė kelis projektus nedarbui sumažinti ir ragino kongresą atmesti prezidento uždėtą veto kongreso nutarimui skirti $1.2 bil. namų statybai. (Kongresui nepavyko to padaryti — trūko kelių balsų).

DR. PETRO VILEIŠIO LINKĖJIMAI

Įžymus Waterbury gyvenantis visuomeninkas dr. Petras Vileišis, pratęsdamas prenumeratą, sveikina Keleivį ir linki, kad jis ir ateityje "talkintų lietuviškų organizacijų darbams ir neįsiveltų į jų ir pavienių atsienų ginčus, kurie yra žalingi mums lietuviams ir mūsų organizacijoms."